

ÚŘAD
PRO OCHRANU
HOSPODÁŘSKÉ
SOUTĚŽE

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2011

OBSAH

01
02
03
04
05
06
07
08

Úvodní slovo předsedy	3
Hospodářská soutěž	5
Veřejné zakázky a koncese	21
Významná tržní síla	31
Veřejná podpora	35
Mezinárodní vztahy	41
Lidské zdroje a informační činnost	47
Významné události roku 2011	55
Agenda 2012.	59

tř. Kpt. Jaroše 7, 602 00 Brno

Redakční rada: Mgr. Milena Marešová, Mgr. Daniel Stankov, Mgr. Martin Švanda

Foto: archiv ÚOHS, Lubomír Stehlík, Tomáš Vymětal

Telefon: 542 167 243, Fax: 542 167 117, E-mail: posta@compet.cz, www.compet.cz

Uzávěrka textu: 31. 3. 2012, Grafická úprava a tisk: Tiskárna Didot, spol. s r.o., Brno

Úvodní slovo předsedy

Rok 2011 se nesl ve znamení dvacátého výročí založení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Český antimonopolní úřad patří v celosvětovém srovnání k soutěžním úřadům s nejrozsáhlejšími kompetencemi. Byl založen 1. července 1991 jako centrální orgán státní správy pro ochranu hospodářské soutěže na území České republiky.

Dvacet let existence Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je i historií vývoje moderního českého soutěžního práva. Na současnost a především budoucnost české soutěžní politiky se zaměřila událost roku - pátá Svatomartinská konference na téma Dvacet let českého soutěžního práva. Na tři sta odborníků z 16 zemí diskutovalo o vývojových směrech v oblasti soutěžního práva, zadávání veřejných zakázek, veřejné podpory a významné tržní síly. Úřad zaznamenal na konferenci velmi pozitivní ohlasy.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže se v roce 2011 kromě běžné agendy soustředil také na legislativní činnost. Koncem října 2011 předložil vládě návrh novely zákona o ochraně hospodářské soutěže zahrnující do znění zákona instituty shovívavosti a narovnání spolu s prioritizací šetření, umožňující Úřadu soustředit se na odhalování a prošetření celospolečensky závažnějších případů porušení soutěžních pravidel. Program shovívavosti i narovnání ÚOHS již úspěšně aplikuje od roku 2001, pro lepší a transparentnější aplikaci soutěžního práva je však třeba tyto instituty provázat s dalšími zákonnými ustanoveními.

Také v oblasti zadávání veřejných zakázek se odborníci ÚOHS podíleli na legislativních pracích při přípravě novely zákona o veřejných zakázkách. Novelizace zásadním způsobem ovlivní transparentnost procesu zadávání veřejných zakázek a očekávaný důsledek se projeví především v efektivním a hospodárném vynakládání veřejných prostředků. Úřad se však musí připravit na výrazný nárůst stížností, a proto už koncem roku 2011 personálně posílil sekci veřejných zakázek a přijímání nových zaměstnanců pokračuje i v roce 2012.

V uplynulém roce Úřad pro ochranu hospodářské soutěže přijal přes 2 300 podnětů, návrhů a rozkladů, vydal přes dva tisíce rozhodnutí a stanovisek, což při loňských 253 pracovních dnech znamená v průměru osm denně, a vedl 64 soudních sporů. Pravomocně ukončena je řada významných případů, ať už se jedná o cenové kartely v oblasti čistících prostředků, televizních obrazovek či první odhalený český případ zakázané dohody uchazečů o veřejnou zakázku, tak zvaný bid rigging. Právě prošetřování případů typu bid rigging zůstává jednou z priorit Úřadu pro příští léta. Svědčí o tom i vznik nového specializovaného odboru v rámci ÚOHS a zahájení nového projektu s cílem posílit osvětu a transparentnost veřejných zadavatelů.

Jsem potěšen výsledky Úřadu a věřím, že i v příštích letech budeme zdárně čelit novým výzvám a úspěšně pokračovat v nastoleném trendu.

Petr Rafaj

předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

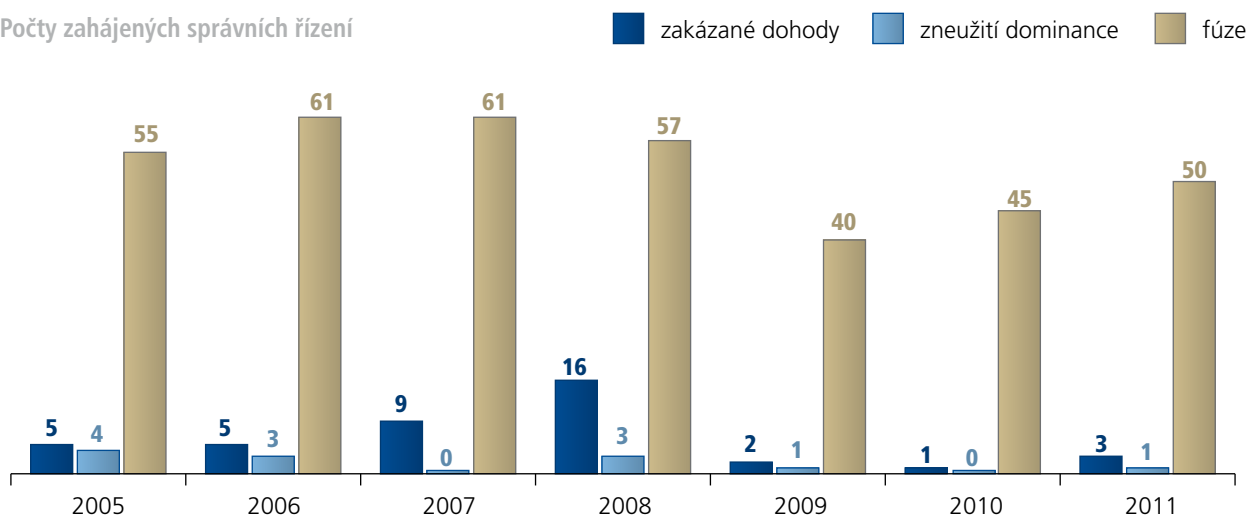
01

HOSPODÁŘSKÁ
SOUTĚŽ

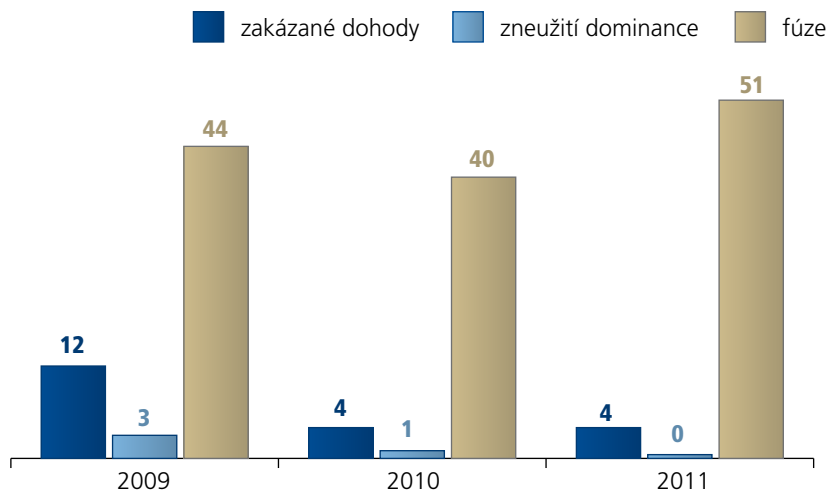
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „Úřad“ nebo „ÚOHS“) při aplikaci soutěžního práva v České republice sleduje chování soutěžitelů a v případě porušení soutěže co nejrychleji zakročuje a sjednává na trhu nápravu. Fungování trhů nejvíce narušují soutěžitelé zneužívající své dominantní postavení a uzavírající zakázané dohody. Sekce hospodářské soutěže se již delší dobu zaměřuje na bid rigging, tedy zakázanou dohodu, kdy uchazeči o veřejnou zakázku jednají ve vzájemné shodě. Uzavíráním cenových dohod a rozdělením trhu vylučují ostatní uchazeče a zamezují soutěži, která je smyslem každého výběrového řízení.

Dalšími důsledky porušování soutěžního práva je kromě výše zmíněného neefektivního nakládání s veřejnými prostředky také například nárůst cen nad tržní úroveň, omezení nabídky zboží a služeb nebo pomalejší technický či hospodářský rozvoj.

Počty zahájených správních řízení

Počty vydaných rozhodnutí

Legislativa

Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále též „zákon“), se poslední velké novelizace dočkal v roce 2009. Jeho současné znění nedostatečně reflektuje stávající aplikační praxi Úřadu spočívající v používání vybraných institutů soutěžního práva, běžně užívaných Evropskou komisí a členskými státy Evropské unie k odhalování protisoutěžních praktik nebo dosažení procesní ekonomie. V současné době proto probíhá legislativní proces, jehož výsledkem bude zejména zakotvení institutů shovívavosti (leniency) a narovnání (settlement) přímo do zákona.

Program shovívavosti je jedním ze základních nástrojů detekce kartelů a ÚOHS jej fakticky aplikuje od roku 2001. Uzákonění leniency programu přinese vyšší právní jistotu účastníkům kartelových dohod, kteří Úřadu umožní kartel odhalit. Kodifikace shovívavosti umožní rovněž sladit další právní instituty nezbytné pro úspěšné fungování programu shovívavosti, zejména modifikace přístupu do správního spisu a zánik trestní odpovědnosti. Navrženou úpravou by měly být zakotveny dva typy shovívavosti, a to leniency I a leniency II. Podstatou leniency I je upuštění od uložení sankce za participaci na kartelu soutěžiteli, který kartelovou dohodu oznámil Úřadu jako první a splnil další zákonné podmínky, například doznal se k účasti na kartelu a aktivně s Úřadem spolupracoval po celou dobu správního řízení. Při aplikaci leniency II půjde o snížení pokuty až o 50 procent u těch účastníků zakázané kartelové dohody, kteří informují Úřad o kartelové dohodě jako druzí a další v pořadí a kteří vedle splnění dalších zákonem vyžadovaných podmínek předloží Úřadu informace a podklady o kartelové dohodě s významnou přidanou hodnotou ve vztahu k důkazní hodnotě podkladů a informací Úřadem dosud získaných. V souvislosti se zakotvením institutu shovívavosti dojde rovněž k nepřímé novele zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, kde v § 248a bude zakotven zánik trestní odpovědnosti za trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže z důvodu účinné lítosti, a to při splnění podmínek vyžadovaných pro úspěšnou aplikaci programu shovívavosti.

Narovnání, jehož ustanovení je v novele rovněž obsaženo, poskytne Úřadu možnost snížit pokutu o 20 procent soutěžitelům, kteří se přiznali ke spáchání správního deliktu, pokud bude mít Úřad za to, že s ohledem na závažnost správního deliktu bude takový postih dostatečný. Institut narovnání bude možné aplikovat jak v případech zakázaných dohod, tak při zneužití dominantního postavení nebo při uskutečnění spojení v rozporu se zákonem. Jeho smyslem je především snaha o dosažení procesní ekonomie při řešení soutěžních případů, tj. zaměření omezených zdrojů Úřadu na odhalování porušení zákona v prvním stupni a eliminace jejich vynakládání v rámci druhostupňových řízení a řízení před soudy.

Novela rovněž umožní Úřadu nezabývat se marginálními případy porušení zákona, jež dlouhodobě Úřad vytěžují, přestože nemají výraznější dopady na fungování trhu. V rámci prioritizace tak bude Úřad oprávněn po předběžném prošetření konkrétního případu správní řízení nezačít, pokud na jeho vedení nebude veřejný zájem s ohledem na nízkou míru účinku jednání na hospodářskou soutěž.

Strategie vlády v boji s korupcí na léta 2011 a 2012 je reflektována v novele zakotvením zákazu účasti na plnění veřejných zakázek po dobu tří let subjektům, které se dopustí správního deliktu spočívajícího v uzavření zakázané dohody v souvislosti se zadávacím řízením nebo uzavíráním smlouvy na plnění veřejných zakázek malého rozsahu.

Novelu zákona začali poslanci projednávat v polovině března 2012. Úřad předpokládá, že novela by po schválení vládou a přijetí Parlamentem České republiky měla ještě v témže roce nabýt účinnosti.

Více ekonomický přístup

V evropské soutěžní politice se v posledních letech potvrdil trend provázanosti právních a ekonomických analýz. Více ekonomický přístup v řešení případů porušování pravidel hospodářské soutěže se uplatňuje ve všech jejích oblastech a je nepostradatelný nejen v průběhu správních či sektorových šetření, ale i pro argumentaci při případném soudním přezkumu. Nezastupitelnou roli sehrává jeho aplikace při vymezení relevantního trhu. Základním principem více ekonomického přístupu je upřednostnění hodnocení dopadů jednání soutěžitelů na trh před hodnocením formy jednání.

Úřad více ekonomický přístup využívá zejména u případů spojení soutěžitelů, zneužití dominantního postavení, sektorových šetření a tržních studií. V oblasti spojení soutěžitelů lze uvést jako příklad spojení Letiště Praha a ČSA (Český Aeroholding) a Aelia/UG Air, ve kterých se více ekonomický přístup uplatnil při vymezení relevantního trhu a posuzování teorii újmy, tedy zda spojení může mít negativní dopad na soutěž na trhu. Jako součást analýz byly například provedeny případové studie, analýzy marží, spotřebitelský průzkum a analýza kritické ztráty. Významnou roli hrají ekonomické analýzy rovněž při rozsáhlém šetření na telekomunikačním trhu a v dalších případech posuzování zneužití dominantního postavení spojených především s cenovým jednáním soutěžitelů.

Sektorová šetření

Sektorová šetření jsou nástrojem, který používá Komise a evropské soutěžní orgány zejména ke komplexnímu zmapování fungování příslušných trhů a následnému odstranění dlouhodobých soutěžních problémů. Sektorová šetření patří mezi priority Úřadu, a to zejména v odvětvích s existencí tak zvaných přirozených monopolů (například energetika nebo telekomunikace) nebo na trzích s tradičně vysokou koncentrací velkých podniků. Úřad zahájil v polovině roku 2011 sektorové šetření v oblasti energetiky. První fáze tohoto sektorového šetření se týká oblasti hnědého uhlí; navazující fáze jsou zaměřeny na oblasti elektrárnství, plynárnství a teplárnství.

V listopadu 2011 Úřad zahájil sektorové šetření také na trhu lesnických činností a těžby, resp. prodeje surového dříví.

Právo na spravedlivý proces

Otázka spravedlivého procesu se vine již několik let veškerými aktivitami Úřadu na poli boje proti narušení hospodářské soutěže, zejména pak proti kartelovým dohodám. Problematika přístupu ke všem dokumentům, jež tvoří správní spis, včetně předmětu obchodního tajemství a obsahu leniency žádostí, dále otázky ochrany soukromí právnických osob – soutěžitelů před neohlášenými inspekcemi úředníků, právo odmítnout odpověď na základě doktríny zákazu sebeobviňování, řádné uplatnění principu ne bis in idem a další procesní aspekty vyšetřovací činnosti Úřadu svým významem v poslední době přesahují skutkové otázky vedených správních řízení. Právě dosažení rovnováhy mezi ochranou dotčených subjektů, především pak účastníků řízení, na straně jedné a zajištěním

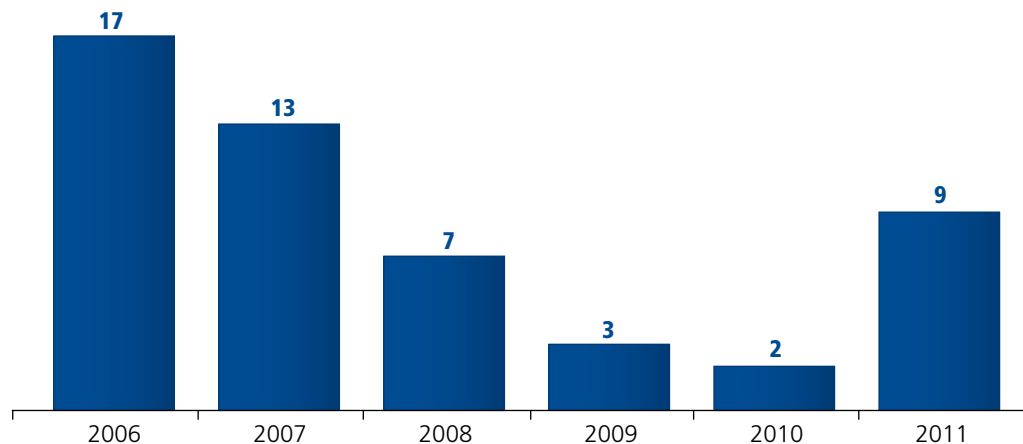
účinného a dostatečně odstrašujícího prosazování soutěžněprávních norem na straně druhé, je vedle zavádění principů více ekonomického posuzování jedním ze dvou hlavních cílů Úřadu v oblasti ochrany hospodářské soutěže.

Alternativní řešení soutěžních problémů

Soutěžní advokacie pomáhá alternativním způsobem řešit méně závažná porušení hospodářské soutěže bez zahájení správního řízení. ÚOHS ani neukládá sankci, jestliže soutěžitel včas předloží závazky dostatečně přispívající k nápravě na trhu. V roce 2011 Úřad prostřednictvím soutěžní advokacie mimo správní řízení vyřešil devět případů.

Za jistou formu alternativního řešení je považován i institut narovnání (settlement), kdy soutěžitel v rámci správního řízení uzná odpovědnost za protisoutěžní jednání a odstraní je, a to výměnou za snížení pokuty. Úřad tuto možnost v minulosti využíval v řadě případů. V současné době probíhá legislativní proces, v jehož důsledku dojde k zakotvení institutu narovnání do zákona (viz výše v kapitole Legislativa).

Počet případů vyřešených soutěžní advokací

VYBRANÉ PŘÍPADY

Metodická pomůcka Asociace autoškol pro kalkulaci nákladů za výcvik

Úřad aplikoval alternativní způsob řešení soutěžního problému ve věci kalkulace nákladů autoškol za výcvik skupiny B. Na internetových stránkách Asociace autoškol ČR, o. s. (dále též „Asociace“) byla zveřejněna Metodická pomůcka pro kalkulaci nákladů za výcvik skupiny B, jejíž součástí byla kalkulace smyšlené autoškoly a jedné nejmenované reálné autoškoly.

Úřad zhodnotil, že vypracování a zveřejnění metodické pomůcky Asociací s vysokou pravděpodobností naplňuje znaky zakázaného rozhodnutí sdružení soutěžitelů. Na základě výzvy Úřadu byla metodická pomůcka z internetových stránek Asociace stažena a Asociace informovala své členy o jejím možném

střetu se soutěžními pravidly. S ohledem na omezený dopad posuzovaného jednání na hospodářskou soutěž a splnění Úřadem stanovených opatření ze strany Asociace, odpadl důvod pro další šetření, resp. zahájení správního řízení.

Česká advokátní komora časově omezila stanovení povinného dodavatele advokátních talárů

Úřad z vlastního podnětu prověřoval postup České advokátní komory (dále jen „ČAK“), jež pro své členy stanovila jednoho povinného dodavatele advokátních talárů. Následně Úřad v této věci obdržel i stížnosti několika advokátů.

Dle stanoviska Úřadu ČAK svým jednáním vyloučila další potenciální soutěžitele z možnosti vstoupit na trh. Vzhledem k zákonem dané povinnosti nosit talár při určitých soudních jednáních by mohlo posuzované jednání ČAK zasáhnout, byť nepřímo, i trh advokátních služeb. Jednání ČAK splňovalo pojmové znaky zakázaného rozhodnutí sdružení. Úřad proto ČAK doporučil, aby omezila časovou platnost svého rozhodnutí. Zástupci ČAK akceptovali stanovisko Úřadu a změna usnesení představenstva ČAK č. 4/2011 umožnila advokátům zajistit si zhotovení taláru na své náklady prostřednictvím některého z dodavatelů stanoveného ČAK na základě výběrového řízení nebo samostatně. ČAK poskytne zvolenému výrobcí souhlas k využití zapsaného průmyslového vzoru advokátního taláru za úplatu na základě licenční smlouvy. S ohledem na menší závažnost posuzovaného jednání na hospodářskou soutěž přistoupil Úřad k řešení věci neformálním postupem, tak zvanou soutěžní advokací, bez zahájení správního řízení.

Dne 6. 5. 2011 byla Poslaneckou sněmovnou schválena změna zákona o advokacii, která opravňuje ČAK na základě provedeného výběrového řízení určit jednoho nebo více dodavatelů stavovského oděvu. V této souvislosti je třeba připomenout, že ÚOHS vyjádřil svůj nesouhlas s touto změnou zákona o advokacii, neboť ze soutěžního hlediska ji považuje za bezdůvodné omezení hospodářské soutěže.

ÚOHS akceptoval úpravu obchodních podmínek provozovatele Aukro

Úřad se zabýval podnětem upozorňujícím na možnou existenci horizontální dohody prodávajících na aukčním serveru www.aukro.cz. Úřad provedl šetření a na základě analýzy zjištěných skutečností dospěl k závěru, že existují indicie nasvědčující možnému uzavření dohody o určení cen jednoho druhu zboží prodávaného na Aukro. Vzhledem k velmi malému dopadu pravděpodobné dohody přistoupil Úřad nejprve k odstranění možného závadného jednání formou výzvy zaslané dotčeným soutěžitelům. Na výzvu zareagovali soutěžitelé bezodkladně v tom smyslu, že obsah sdělení vzali na vědomí a od možného závadného jednání upustili. Úřad dále přistoupil k jednání o úpravě Obchodních podmínek provozu a užívání aukčního systému Aukro s jeho provozovatelem tak, aby zohlednily rovněž pravidla zakotvená v zákoně o ochraně hospodářské soutěže.

Smlouvy s prodejci vánočního punče v Olomouci pořadatel napravil

Společnost Kulturní Olomouc ve snaze o zajištění prodeje kvalitního punče na vánočních trzích v Olomouci měla při pronájmu stánků zavazovat nájemce k prodeji punče za minimální cenu 30 korun za jeden kelímek s logem města. Reagovala tím na negativní zkušenosti z předchozího roku. Některá ujednání obsažená v uzavíraných smlouvách však vyvolala pochybnosti ÚOHS o souladu zvoleného postupu s předpisy upravujícími ochranu hospodářské soutěže.

Společnost Kulturní Olomouc ze své vlastní iniciativy navrhla okamžitou úpravu znění smluvních závazků a předložila Úřadu před zahájením vánočních trhů upravená ustanovení smluv uzavřená s nájemci stánků. Úřad dospěl k závěru, že navržené opatření lze považovat za dostatečné, neboť vede k odstranění potenciálního závadného stavu. Nebyly dány důvody, aby Úřad činil ve věci další kroky.

Pravidla hospodářské soutěže platí i pro prodej léčiv

Úřad v rámci novelizace zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o veřejném zdravotním pojištění“), prosazoval změnu navrhované úpravy, která mimo jiné zakazovala poskytování jakýchkoli bonusů a výhod v souvislosti s výdejem léčivých přípravků vázaných na lékařský předpis a současně hrazených z veřejného zdravotního pojištění a stanovila výrazné finanční sankce za porušení tohoto zákazu. Úřad ve svém stanovisku zdůraznil, že právní úpravu, která by zakazovala poskytování jakýchkoli bonusů a výhod v souvislosti s výdejem léčivých přípravků vázaných na lékařský předpis a současně stanovila výrazné finanční sankce za porušení tohoto zákazu, považuje Úřad za odporující pravidlům na ochranu hospodářské soutěže, neboť by mohla vést k výraznému omezení cenové soutěže mezi lékárnami. Dle názoru Úřadu jsou lékárny běžné podnikatelské subjekty, které navzájem soutěží v poskytování lékárenské péče, a to jak v oblasti výdeje léčivých přípravků na lékařský předpis, tak přípravků, jejichž výdej na lékařský předpis vázán není, a mohou tak využívat všech legitimních způsobů, jak získávat zákazníky.

Do zákona o veřejném zdravotním pojištění byla doplněna úprava (§ 32 odst. 6), na jejímž základě mohou být poskytována peněžité i nepeněžité plnění, výhody nebo dary majetkové či nemajetkové povahy současně se snížením nároku ze zdravotního pojištění vyplývajícího z platné úhrady léčivého přípravku příslušné zdravotní pojišťovně.

Úřad zdůrazňuje, že trhem lékárenské péče se dlouhodobě zabývá a zasazuje se o to, aby nebyla omezována hospodářská soutěž mezi subjekty na něm působícími. Úřad rovněž sleduje navrhované legislativní změny v této oblasti a v případě jejich střetu s normami na ochranu hospodářské soutěže na ně operativně reaguje (například připomínky v rámci meziresortního připomínkového řízení, stanovisko Úřadu k záměrům nejrůznějších komor a podobně).

Zakázané dohody

Absolutní prioritou Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže na poli vyšetřování nedovolených praktik jsou kartely. Tendrové kartely uzavírané mezi uchazeči o veřejné zakázky (bid-rigging) nejvíce ohrožují českou ekonomiku, přímo odsávají veřejné finance a poškozují všechny spotřebitele, resp. daňové poplatníky. Tyto dohody spočívají v cenovém a nezřídka i segmentačním kartelu, vedou k vyloučení soutěže mezi uchazeči o zakázku, k maximálnímu navýšení cen a výraznému omezení konkurence v kvalitě poskytovaného plnění.

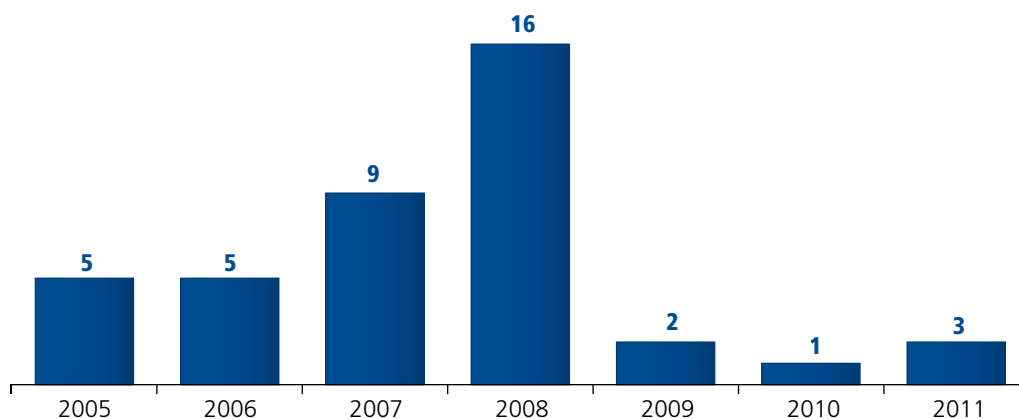
Existence bid riggingové dohody může běžně prodražit veřejnou zakázku o 10 až 50 procent, zatímco každý další uchazeč, který se zúčastní soutěže coby nesmluvený konkurent, zlevní výsledné plnění až o pět procent. Vzhledem k tomu, že každoročně je do veřejných zakázek investováno průměrně přibližně 14 procent hrubého domácího produktu, řádově stovky miliard korun, jsou devastující účinky tendrových kartelů flagrantní.

V roce 2011 nabylo právní moci rozhodnutí ve věci bid riggingové dohody uzavřené mezi uchazeči v zadávacím řízení na provozování ubytoven Vojenské ubytovací a stavební správy Litoměřice, jehož zadavatelem bylo v roce 2006 Ministerstvo obrany ČR – Vojenská ubytovací a stavební správa Litoměřice. Úřad případ otevřel v roce 2010 a celková uložená pokuta dosahovala téměř pěti milionů korun. Od té doby byla zahájena další správní řízení pro podezření z koordinace nabídek ve výběrových říze-

ních vyhlášených veřejnými zadavateli, přičemž nejvýznamnější z těchto kauz by měla být v prvním stupni uzavřena v roce 2012.

Paralelně s případy vyšetřovanými z vlastního podnětu Úřadu jsou šetřeny případy iniciované na základě leniency programu. Úřad poprvé ve své historii uzavřel v rámci procedury narovnání kartelové správní řízení, v němž byly podány leniency žádosti. Trend započatý v níže popsané kauze Henkel hodlá Úřad v budoucnu udržovat a přizpůsobil mu i obsah navržené novely soutěžního zákona.

Počet zahájených správních řízení v oblasti zakázaných dohod

VYBRANÉ PŘÍPADY

První využití institutů leniency a narovnání v kartelu výrobců čisticích prostředků

(S169/2008) Úřad uložil souhrnnou pokutu ve výši 29,274 milionu korun společnostem Procter & Gamble – Rakona, s. r. o. (23,778 milionu korun) a Reckitt Benckiser (Czech Republic), spol. s r. o., (5,496 milionu korun) působícím v oblasti výroby čisticích prostředků. Společnosti ze skupiny Henkel (zbylý účastník kartelu) díky tomu, že o kartelu informovaly Úřad v rámci leniency programu, získaly imunitu. Úřad v tomto řízení prokázal, že účastníci řízení v rámci pravidelných vzájemných schůzek a kontaktů implementovali zvýšení cen některých pracích prášků a nastavili cenová rozpětí pro určení cen pracích prášků, vzájemně mezi sebou koordinovali a omezovali frekvenci a hodnotu promočních aktivit, zejména výši slev poskytovaných z ceny pracích prášků, aviváží a prostředků na ruční mytí nádobí, s cílem omezit úroveň soutěže na trhu pracích prášků, trhu aviváží a trhu prostředků na ruční mytí nádobí na území České republiky, čímž uzavřeli a plnili zakázanou dohodu o přímém nebo nepřímém určení cen, popřípadě jiných obchodních podmínek, jež vedla k narušení hospodářské soutěže na zmiňovaných trzích na území České republiky.

Tento případ je z hlediska praxe Úřadu velmi významný, neboť se jedná o první případ využití leniency programu, a to jak leniency typu I (společnosti skupiny Henkel), tak leniency typu II (Procter & Gamble – Rakona, s. r. o., v průběhu řízení požádal o leniency a díky splnění podmínek získal 50procentní snížení pokuty) souběžně s procedurou narovnání. Navíc se současně jedná o vůbec první případ aplikace

procedury narovnání v případě horizontální dohody – kartelu. Procesu narovnání využily všechny výše uvedené společnosti a získaly tak dodatečnou slevu z pokuty ve výši 20 procent. Díky institutu narovnání nebyl proti rozhodnutí podán rozklad a rozhodnutí nabylo právní moci v prvním stupni dne 2. 3. 2011.

Česká asociace odpadového hospodářství ovlivňovala trh odhady nárůstu nákladů v odpadovém hospodářství

(S98/2011) Úřad v prvostupňovém řízení konstatoval, že Česká asociace odpadového hospodářství (dále jen „ČAOH“) přijala a uplatňovala zakázané a neplatné cenové rozhodnutí sdružení soutěžitelů, které vedlo k narušení hospodářské soutěže na trhu nakládání s odpady na území České republiky. ČAOH každoročně stanovila, vyhlášovala, rozesílala členům a zveřejňovala prostřednictvím médií (internet, časopis Odpady a další) očekávaný procentní nárůst nákladů v odpadovém hospodářství pro následující rok. Úřad v rozhodnutí uvedl, že ČAOH tak porušila v období od 11. 11. 2004 do 1. 10. 2008 zákon o ochraně hospodářské soutěže. Posuzované jednání Úřad kvalifikoval jako jeden pokračující delikt.

Účastník řízení je občanským sdružením s přibližně 110 členy působícími na trhu nakládání s odpady. Sama ČAOH se hospodářské soutěže na tomto trhu aktivně neúčastní, může ji však svou činností ovlivňovat. Geograficky byl trh vymezen jako území celé České republiky. Souhrnný podíl členů ČAOH na uvedeném trhu činí přibližně 40 až 65 procent.

Úřad z důvodu rychlosti a procesní ekonomie vytypoval dané řízení jako vhodné pro použití procedury narovnání. ČAOH o uplatnění procesu narovnání následně požádala a ve svém závěrečném návrhu narovnání uznala svou odpovědnost za vytýkané jednání, jakož i právní kvalifikaci a délku jednání. Zároveň potvrdila, že předmětné jednání již ukončila.

Výše pokuty byla stanovena po zvážení zákonných východisek a základních zásad při ukládání pokut na 495 tisíc korun. Protože účastník řízení splnil všechny podmínky pro narovnání, Úřad snížil pokutu o 20 procent na částku 396 tisíc korun. Řízení skončilo do sedmi měsíců od zahájení. Účastník řízení nepodal rozklad a rozhodnutí orgánu prvního stupně nabylo právní moci dne 26. 10. 2011.

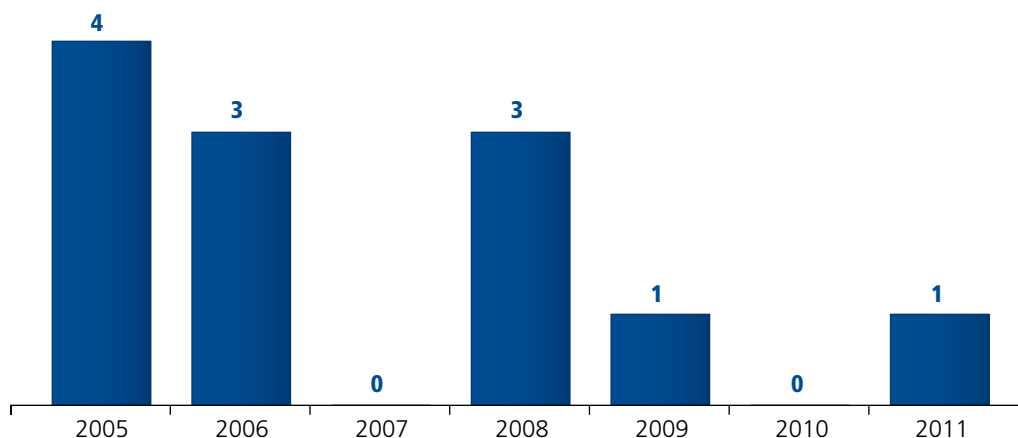
Zneužívání dominantního postavení

ÚOHS podobně jako i ostatní soutěžní úřady se ve své kontrolní činnosti zaměřuje na soutěžitele se silným postavením na trhu, kteří by své pozice dominantanta mohli zneužít v neprospěch jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů. Pro tyto firmy platí i přísnější pravidla z pohledu soutěžní politiky. K nejzávažnějším formám zneužití dominantního postavení patří snaha vytlačit z trhu konkurenty.

Úřad v těchto případech využívá ekonomických a ekonometrických analýz trhu, v rámci kterých zjišťuje velikost tržního podílu dané společnosti, hospodářskou a finanční sílu soutěžitelů, stupeň jejich vertikální integrace a další faktory. Správné vymezení relevantního trhu je nezbytným předpokladem vyřešení případu.

ÚOHS v roce 2011 řešil celkem 171 podnětů namítajících zneužití dominantního postavení, z toho v jednom případě zahájil správní řízení. Úřad vede v této oblasti tři správní řízení.

Počet zahájených správních řízení v oblasti zneužívání dominantního postavení

VYBRANÉ PŘÍPADY

Trh s pohřebními službami

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zahájil na základě podnětu pohřební služby P. Ú. Musil s. r. o. šetření ve věci přístupu do smuteční obřadní síně v obci Vémyslice v okrese Znojmo. Smuteční síň má ve výhradním nájmu Pohřební služba Mikeš, která odmítla vpustit stěžovatele do obřadní síně k vykonání smutečního rozloučení.

Úřad konstatoval, že vzhledem k tomu, že ve Vémyslicích a nejbližším okolí se jedná o jedinou smuteční síň, disponuje nájemce na zdejším trhu služeb provádění obřadů posledního rozloučení v civilní obřadní síni tržní silou, která mu umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích a spotřebitelích a jedná se tudíž o dominantní postavení ve smyslu § 10 zákona o ochraně hospodářské soutěže. Je tedy povinen stěžovateli za přiměřených podmínek takové zařízení zpřístupnit, pokud neexistují objektivně ospravedlnitelné důvody pro opačný postup. Úřad dospěl k předběžnému závěru, že tímto jednáním by mohlo docházet ke zneužití dominantního postavení a navrhl nápravná opatření. Nájemce vypracoval návrh ceníku a smlouvy o umožnění provádění smutečních obřadů ve zdejší smuteční síni, včetně přiměřených a nediskriminačních obchodních podmínek. Stěžovatel následně tento návrh akceptoval.

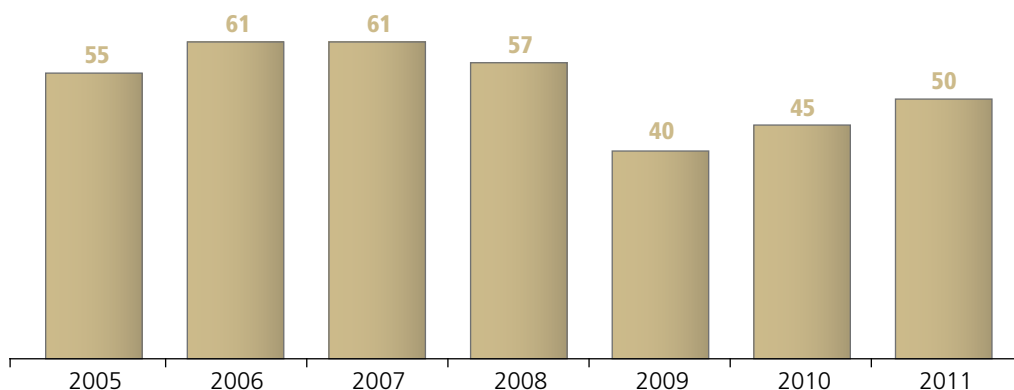
Spojování soutěžitelů

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v oblasti kontroly spojování soutěžitelů sleduje, zda fúze naruší hospodářskou soutěž na daném trhu. Při posuzování dopadů fúze na horizontální trh a na vertikálně navazující trhy Úřad využívá aplikace více ekonomického přístupu. V zájmu Úřadu je i možnost případného budoucího koordinovaného jednání soutěžitelů na daném trhu. Zákon o ochraně hospodářské soutěže ukládá povinnost oznámit připravovanou fúzi podnikům s určitými obrátovými kritérii.

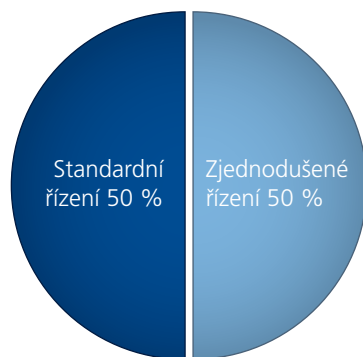
ÚOHS v oblasti kontroly fúzí v roce 2011 vydal 51 rozhodnutí, z toho 50 ve věci návrhu na povolení spojení soutěžitelů a jedno, jímž pokutoval soutěžitele za porušení § 18 odst. 1 zákona tím, že usku-

tečnil spojení před podáním návrhu na zahájení řízení. Ve zjednodušeném řízení bylo posuzováno 25 návrhů na povolení spojení. K přijetí závazků ve prospěch zachování účinné soutěže došlo v roce 2011 u posuzovaného spojení soutěžitelů Český Aeroholding / Letiště Praha / Realitní developerská / České aerolinie / HOLIDAYS Czech Airlines / Czech Airlines Handling / Czech Airlines Technics / Czech Airlines Landing Gears / CSA Services.

Počet zahájených správních řízení v oblasti spojování soutěžitelů

Využití zjednodušeného řízení v případech spojování soutěžitelů

VYBRANÉ PŘÍPADY

Spojení soutěžitelů UPC Česká republika, a. s. / Sloane Park Property Trust, a. s., povoleno v rámci druhé fáze řízení

(S353/2010) Úřad posuzoval spojení soutěžitelů UPC Česká republika, a. s., a Sloane Park Property Trust, a. s., (dále jen „UPC“ a „SPPT“), k němuž mělo dojít získáním výlučné kontroly společnosti UPC nad společností SPPT. Společnost UPC, jakožto součást nadnárodní skupiny Liberty Global, poskytuje na trhu v České republice šíření televizních nebo rozhlasových signálů po vedení (kabelová televize), poskytování

přístupu k síti Internet (datové služby) a služby hlasové telefonie. SPPT je v České republice velkoobchodním operátorem poskytujícím služby elektronických komunikací prostřednictvím optických tras/vláken a dále poskytuje svým zákazníkům služby IP konektivity, Ethernet, WDM, SDH transport, Telehousing a IP transit.

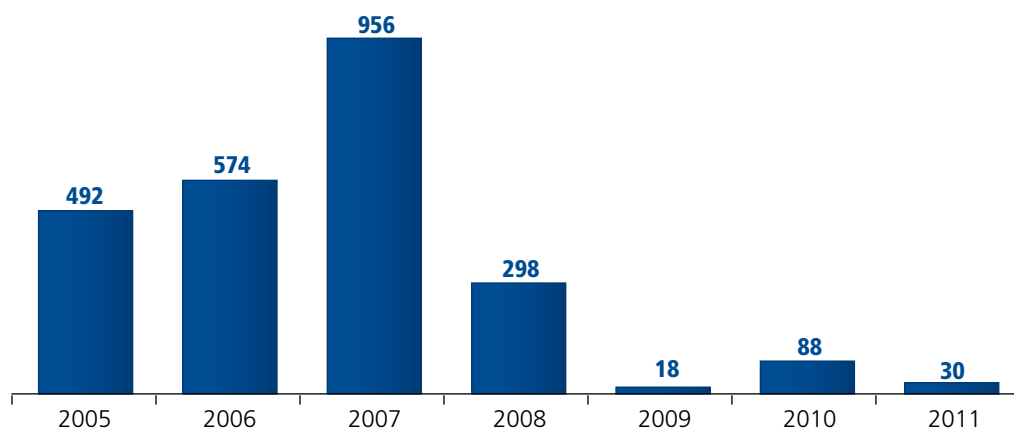
Vzhledem k tomu, že v důsledku posuzovaného spojení by na relevantních trzích nedošlo k posílení tržní síly společnosti UPC v důsledku přímého navýšení tržních podílů, zaměřil se Úřad na posouzení efektů plynoucích z vertikální integrace. V průběhu podrobného šetření v rámci druhé fáze správního

řízení však Úřad zjistil, že společnost SPPT není subjektem s významnou tržní silou na trzích, na kterých působí. Úřad rovněž jednoznačně neprokázal motivaci k omezení konkurentů v oblasti maloobchodního internetového připojení v přístupu k velkoobchodní IP konektivitě. Úřad dospěl k závěru, že v případě, že by se spojením vzniklý subjekt pokusil o omezení svých konkurentů na trhu maloobchodního poskytování přístupu k síti Internet k velkoobchodnímu připojení k Internetu, nedokázal by způsobenou ztrátu velkoobchodních příjmů a zisku účinně vynahradit posílením své pozice na maloobchodním trhu, neboť jednotliví maloobchodní konkurenti mohou přejít k jiným poskytovatelům velkoobchodních služeb. Na základě zhodnocení všech zjištěných skutečností Úřad povolil spojení soutěžitelů bez závazků, neboť nebude mít za následek podstatné narušení hospodářské soutěže.

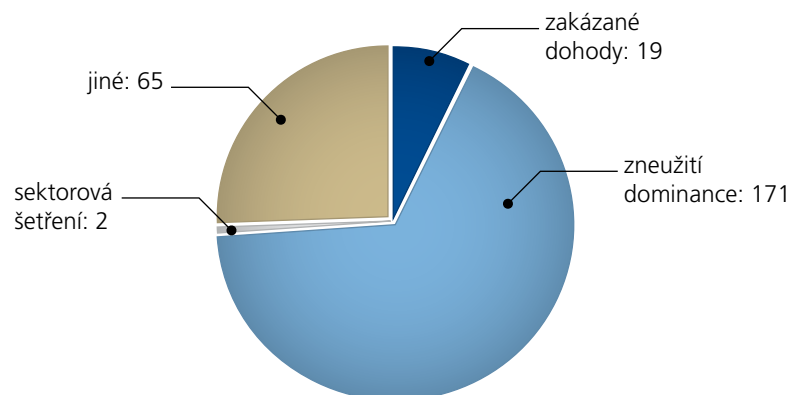
Vznik Českého Aeroholdingu povolen se závazky

(S178/2011) Prvostupňovým rozhodnutím Úřad povolil spojení soutěžitelů spočívající v nabytí výlučné kontroly společností Český Aeroholding, a. s., nad společnostmi České aerolinie a. s. (dále též „ČSA“), Letiště Praha, a. s., (dále též „LP“), Realitní developerská, a. s., HOLIDAYS Czech Airlines, a. s., Czech Airlines Handling, a. s., Czech Airlines Technics, a. s., CSA Services, s. r. o., a Czech Airlines Landing Gears, s. r. o. Souhlasné rozhodnutí však bylo podmíněno splněním strukturálních a behaviorálních závazků, neboť při posouzení fúze vyvstaly obavy z narušení hospodářské soutěže na dotčených trzích. Ke spojení došlo na trzích v oblastech pravidelné a nepravidelné letecké přepravy osob, poskytování služeb letištní infrastruktury, poskytování groundhandlingových služeb a služeb letecké údržby. Úřad měl obavy z možného narušení hospodářské soutěže vyplývající zejména z horizontálního propojení činností spojujících se soutěžitelů na trhu poskytování groundhandlingových služeb a z vertikálního propojení činností spojujících se soutěžitelů, když spojením vzniklý soutěžitel má disponovat významným postavením jak na trhu poskytování služeb letištní infrastruktury, které jsou nezbytné pro působení na trzích v oblastech pravidelné a nepravidelné letecké přepravy osob, tak v poskytování groundhandlingových služeb a služeb letecké údržby, v nichž spojující se soutěžitelé rovněž disponují významným postavením. Společnost Český Aeroholding navrhla za účelem odstranění obav Úřadu závazky spočívající zejména v zachování rovného a otevřeného přístupu k infrastruktuře letiště Praha-Ruzyně, a to jak ze strany leteckých přepravců, tak ze strany subjektů poskytujících na tomto letišti služby ground handlingu a služby údržby a oprav letecké techniky, v právním, účetním a personálním unbundlingu provozovatele letiště Praha-Ruzyně od ostatních činností v rámci skupiny účastníka řízení, dále v oslabení vlivu společnosti LP a ČSA na rozhodování Slotové koordinace ČR a nakonec v odprodeji části podniku společnosti LP představované organizační složkou Handling. Úřad uvedené závazky shledal jako dostatečné ve prospěch zachování účinné hospodářské soutěže a navrhané spojení pod podmínkou splnění závazků povolil.

Výše uložených sankcí v I. stupni v milionech Kč

Obdržené podněty dle oblastí

Průměrná délka správních řízení ve dnech

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
I. stupeň	88	52	90	83	120	272	398	509	353	534	210
II. stupeň	261	228	260	335	325	185	152	299	383	175	214

Rozkladová řízení a soudní přezkum v oblasti hospodářské soutěže

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže přijal v roce 2011 sedm rozkladů proti svým prvoinstančním rozhodnutím a zahájil šest správních řízení, z nichž dvě se týkala spojování soutěžitelů, zbývající čtyři byla procesního charakteru. Úřad vydal v roce 2011 celkem 17 rozhodnutí druhého stupně, ve 12 z nich předseda Petr Rafaj potvrdil rozhodnutí prvního stupně. K 31. 12. 2011 bylo deset správních řízení neukončeno.

Ke Krajskému soudu v Brně bylo v roce 2011 podáno 20 žalob. Soud řešil převážně žaloby podané v předchozích letech a vydal celkem 15 rozsudků, v osmi případech potvrdil druhostupňová rozhodnutí Úřadu. Nejvyšší správní soud obdržel v roce 2011 čtyři žaloby na rozhodnutí ÚOHS, vydal celkem 11 rozhodnutí, v šesti případech potvrzujících druhoinstanční rozhodnutí Úřadu. V roce 2011 ÚOHS definitivně ukončil 12 soudních sporů, z toho v šesti případech byla jeho rozhodnutí potvrzena.

Celková výše pokut uložených na základě druhostupňových rozhodnutí přesahuje 27 milionů korun, z toho bylo 21,884 milionu korun uloženo na pokutách v oblasti zakázaných dohod a 5,154 milionu korun za zneužití dominantního postavení.

VYBRANÉ PŘÍPADY

První ryze český případ bid rigging ve věci správy nemovitostí Litoměřice

(R97,98,101,102/2010) Rozhodnutí předsedy Úřadu Petra Rafaje ve věci zakázané dohody typu bid rigging v případě „Litoměřice“ je jedním z nejzajímavějších rozhodnutí tohoto období. Předseda svým rozhodnutím potvrdil prvostupňové rozhodnutí (S159/2009), ve kterém Úřad deklaroval jednání pěti soutěžitelů ve vzájemné shodě ve výběrovém řízení týkajícím se veřejné zakázky na provozování ubytoven u provozních středisek Vojenské ubytovací a stavební správy Litoměřice. Celková výše uložených pokut dosáhla téměř pěti milionů korun.

Dle zjištění Úřadu jedna společnost, poté co zadavatel vyzval toliko pět uchazečů (účastníky řízení) k předložení nabídky, vypracovala pro ostatní společnosti „jejich“ cenové nabídky a zaslala jim je e-mailem. Soutěžitelé následně podali nabídky s cenami přesně odpovídajícími „určeným“ cenám. Zadavatel tak nedostal nabídky, které by byly výsledkem tvrdého konkurenčního boje uchazečů, nýbrž zkoordinované nabídky, kde naopak soutěž mezi uchazeči byla naprosto vyloučena a zakázku tak vyhrál předem určený uchazeč. Jednání účastníků řízení tak šlo zcela proti smyslu institutu zadávání veřejných zakázek.

Úřad proto jednání účastníků řízení kvalifikoval jako dohodu typu bid rigging, tedy dohodu o ovlivňování nabídek mezi uchazeči o zakázku. Tento typ dohody v sobě zpravidla kombinuje dohodu cenovou s dohodou o rozdělení trhu, tedy dva typy nejzávažnějších hard-core omezení hospodářské soutěže, jejichž podstatou je vyloučení vzájemné hospodářské soutěže mezi uchazeči o zakázku, což popírá vlastní smysl výběrového řízení. Proto jsou dohody typu bid rigging Úřadem považovány za zakázané již pro svůj cíl (by object), a to bez ohledu na velikost tržních podílů účastníků zakázané dohody. Bylo proto nadbytečné provádět jakékoliv ekonomické analýzy nabídkové ceny, jak to požadovali účastníci řízení ve snaze doložit, že nabízené ceny nebyly nadhodnocené.

Jednou z nejzávažnějších námitek, kterou účastníci řízení během celého prvostupňového i rozkladového řízení opakovaně vznášeli, byla námitka nemožnosti použití e-mailové korespondence mezi účastníky,

získané Policií ČR v rámci trestního řízení, jako důkazu ve správním řízení. Účastníci napadali rovněž legálnost těchto důkazů, neboť je policie získala při domovní prohlídce bez předchozího souhlasu soudu. Podle předsedy Úřadu však tyto důkazy byly získány legálně, neboť byly pořízeny v souladu s tehdy platnými procesními předpisy, a jak uvedl Ústavní soud, na jehož nálezy se předseda odvolal, účinky zrušujícího nálezu platí do budoucna, nikoliv do minulosti na již provedené úkony.

V referovaném rozhodnutí stojí též za pozornost přístup Úřadu k sankcionování dohod typu bid rigging. Tyto dohody Úřad považuje za velmi závažné porušení zákona, proto v souladu se svojí metodikou pro ukládání pokut bere jako výchozí hodnotu pro výpočet pokuty tři procenta z hodnoty prodeje, tedy nejvyšší hodnotu. Společnosti, která byla „strůjcem kartelu“ a rozeslala ostatním nabídkové ceny, byla pokuta zvýšena o 20 procent.

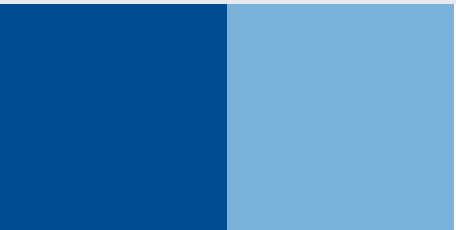
Odhalování zakázaných dohod typu bid rigging patří mezi současné priority Úřadu, neboť naplňuje zájem společnosti na efektivním nakládání s veřejnými zdroji. Lze se domnívat, že přístup zaujatý Úřadem v popsaném rozhodnutí bude následován i v dalších typově shodných případech, jejichž nárůst se dá očekávat.

Kartel chovatelů kuřat

(R138,147-152/2007) Případ kartelu chovatelů kuřat předseda Úřadu posuzoval opětovně, neboť předchozí rozhodnutí bylo zrušeno Krajským soudem v Brně. Soud sice ve shodě s Úřadem shledal, že chovatelé/zpracovatelé kuřat se dohodli na společné strategii stanovování prodejní ceny jatečných kuřat s cílem dosáhnout u svých odběratelů postupného zvýšení této ceny, nicméně u jednoho soutěžitele nebylo doloženo, že dohodu též realizoval. Protože ani doplněné dokazování nepřineslo podklady pro opačný závěr, bylo namísto znění výroku upraveno.

Z hlediska doktríny v rozhodnutí de facto není nic nového, odráží se v něm tak stálý přístup Úřadu k posuzování zakázaných dohod dle svého cíle, posuzování účasti soutěžitele na dohodě, možnost aplikace de minimis, přičitatelnost jednání zaměstnance soutěžitele tomuto soutěžiteli či zvažování příznivosti pozdějšího znění zákona o ochraně hospodářské soutěže (po novele 155/2009 Sb.) nebo zda neutěšený stav na trhu může být liberačním důvodem.

V čem si rozhodnutí zaslouží jistou dávku pozornosti, je zvýšení pokuty jednomu trestanému soutěžiteli ve druhém stupni. Předseda Úřadu v rozhodnutí na rozdíl od prvoinstančního orgánu dospěl k závěru, že všichni účastníci řízení porušili zákon úmyslně, proto bylo namísto při ukládání pokuty za tuto přitěžující okolnost všem trestaným pokuty zvýšit, což prvostupňový orgán u jednoho účastníka neučinil. Zvýšení pokuty předseda odůvodnil nutností rovného přístupu ke všem účastníkům řízení. V této souvislosti však bylo nutné zvážit, zda zvýšení pokuty ve druhém stupni není porušením zákazu reformatio in peius. Dle § 25a zákona o ochraně hospodářské soutěže postupuje Úřad v řízení dle správního řádu, kromě ustanovení, která jsou výslovně z aplikace vyloučena. Mezi vyloučená ustanovení patří právě ustanovení o zákazu změny napadeného rozhodnutí v neprospěch odvolatele. Pro úplnost je třeba dodat, že tato zásada naopak platí v trestním právu, když zásady trestního práva jsou obecně využitelné i na poli správního trestání. Z judikatury správních soudů však plyne, že ve správním trestání nelze platnost zákazu reformatio in peius bez výslovného ustanovení pozitivního práva dovodit. Tam, kde tento zákaz zákonodárce zavést chtěl, výslovně tak učinil (například zákon o přestupcích). Podle administrativních soudů rovněž neplatí, že by zákaz změny k horšímu byl v rozporu s principem právní jistoty a ve svém důsledku i v rozporu s principem spravedlivého procesu ve smyslu čl. 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

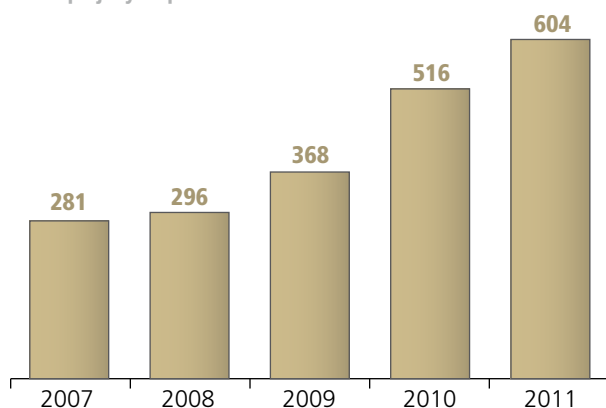

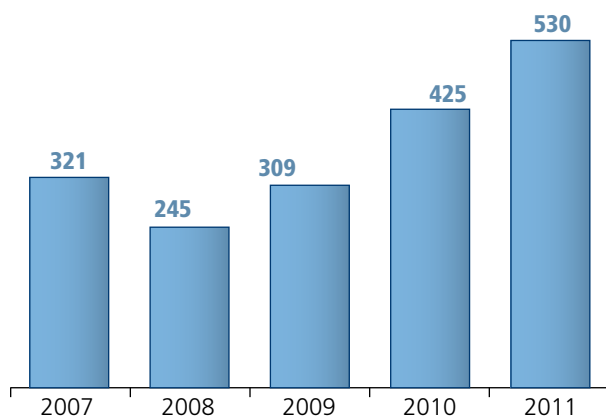
02

VEŘEJNÉ
ZAKÁZKY
A KONCESE

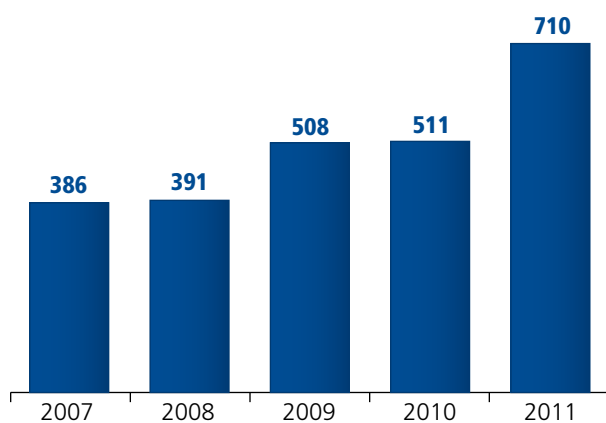
Počet přijatých podnětů

Počet zahájených prvostupňových řízení

Počet vydaných prvostupňových rozhodnutí

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vykonává od ledna 1995 dohled nad zadáváním veřejných zakázek, jehož cílem je zajištění rovné, transparentní a nediskriminační soutěže a v konečném důsledku i úspory veřejných financí. Úřad rozhoduje, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky postupoval v souladu se zákonem, ukládá nápravná opatření a sankce, projednává správní delikty a plní další úkoly stanovené příslušnými zákony. Rozhodnutí zveřejňuje ÚOHS na svých internetových stránkách.

Výdaje alokované prostřednictvím veřejných zakázek představují významnou část veřejných výdajů a hrubého domácího produktu (HDP). Dle předběžných statistických údajů ministerstva pro místní rozvoj za rok 2011 pokračoval v tomto roce trend razantního poklesu rozsahu trhu veřejných zakázek započatý v roce 2010 a související pravděpodobně s dopady úsporných opatření vlády. Rozsah trhu veřejných zakázek poklesl v roce 2011 na 496 miliard korun, což znamená 13 procent HDP. Nejvyšší hodnoty 16,4 procenta HDP dosáhl v roce 2006.

Nižší objem prostředků zadavatelů veřejných zakázek zvyšuje konkurenci mezi dodavateli a významně ovlivňuje jejich chování. Souvisí s tím zřejmě i statistiky sekce veřejných zakázek Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže za rok 2011. V roce 2011 sekce přijala rekordní počet návrhů a podnětů na zahájení správních řízení, jejichž počet vzrostl proti předcházejícímu roku o čtvrtinu a překročil hranici jednoho tisíce. Úřad v roce 2011 vydal 710 prvostupňových rozhodnutí, což představuje 40procentní nárůst ve srovnání s rokem 2010. Úměrně této hodnotě vzrostl i počet udělených pokut o 48 procent, významně narostla výše uložených pokut (o 157 procent). Naproti tomu klesla výše uložených nákladů řízení a složených kaucí. Další výrazné navýšení (o 92,5 procenta) je patrné v počtu správních řízení, ve kterých nebylo shledáno pochybení zadavatele či dodavatele.

Zadavatelé nejčastěji chybovali stanovením diskriminačních a netransparentních zadávacích podmínek předmětu zakázky, vyžadováním dokladů nesouvisejících s předmětem veřejné zakázky a nepřiměřené kvalifikace ve vztahu ke složitosti, druhu a rozsahu předmětu veřejné zakázky.

PODPORA VEŘEJNÝCH ZADAVATELŮ V OBLASTI BID RIGGINGU

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zahájil v roce 2011 projekt Osvěta a transparentnost veřejných zadavatelů spolufinancovaný ze strukturálních fondů Evropské unie. Projekt je zaměřen na zvyšování povědomí zaměstnanců veřejné správy v oblasti zadávání veřejných zakázek a v otázkách zakázaných dohod dodavatelů veřejných zakázek (bid rigging). Realizace probíhá v několika rovinách: pořádání odborných seminářů pro zaměstnance veřejné správy, spuštění internetového portálu www.otvez.cz s možností on-line konzultace a vydání publikace s názvem Rozhodovací praxe v oblasti veřejných zakázek a bid riggingu. O závažnosti problematiky svědčí i skutečnost, že na ÚOHS vznikl v roce 2011 nový odbor monitoringu veřejných zakázek a bid riggingu.

Shrnutí legislativních změn a vývoje za rok 2011

V průběhu roku 2011 se odborníci ÚOHS podíleli na legislativních pracích na novelizacích zákona o veřejných zakázkách, které zásadním způsobem ovlivní veřejné zadávání v následujícím období.

Byla dokončena novelizace komplexně upravující zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti, která byla publikována pod č. 258/2011 Sb. s účinností od 12. 9. 2011. Tato novelizace transponovala novou evropskou úpravu v této oblasti – směrnici 2009/81/ES.

Celý rok pak probíhaly práce na druhé rozsáhlé novelizaci, která by měla přinést větší transparentnost ve veřejném investování. V závěru roku byla tato novelizace projednána Poslaneckou sněmovnou a Senátem Parlamentu České republiky. Úřad v průběhu projednávání novely navrhol a podporoval řešení, která vedle zvýšení transparentnosti zadávacích řízení povedou k menšímu nárůstu administrativní náročnosti a budou respektovat strukturu zákona a českého právního řádu. V souvislosti s novelizací, která mimo jiné počítá se snížením limitů pro veřejné zakázky malého rozsahu na polovinu, je nutno do budoucna počítat s nárůstem počtu případů projednávaných Úřadem v oblasti veřejných zakázek.

Dílčí dopad na text zákona o veřejných zakázkách mají také nepřímé novelizace provedené v souvislosti se změnami právní úpravy v oblasti zaměstnanosti a trestní odpovědnosti právnických osob.

Přehled správních řízení I. stupně vedených v roce 2011

Počet přijatých návrhů	434
Počet přijatých podnětů	604 (z toho 320 pro odbor bid riggingu)

Správní řízení	
zahájená správní řízení celkem	530
na návrh	434
ex offo	96

Vydaná rozhodnutí	
Vydaná prvostupňová rozhodnutí celkem (včetně předběžných opatření a zamítnutých předběžných opatření)	710
vydaná rozhodnutí ve věci	451
rozhodnutí o nápravě + sankce	147
neshledáno pochybení	77
zastavená správní řízení z procesních důvodů	227
předběžná opatření	144
zamítnutí předběžného opatření	115

Pokuty	
počet uložených pokut	89
celková výše uložených pokut	28 815 000 Kč

Náklady řízení	
počet uložených nákladů řízení	64
celková výše uložených nákladů řízení	1 746 000 Kč

Kauce	
výše složených kaucí	26 977 646 Kč
kauce propadlé do státního rozpočtu	5 464 009 Kč

VYBRANÉ PŘÍPADY

První zápis na blacklist

(S196/2010) Ostravské společnosti Stavoenergo, s. r. o., uložil ÚOHS kromě pokuty ve výši 500 tisíc korun i zákaz plnění veřejných zakázek na dobu tří let za falzifikáty použité při prokazování základních kvalifikačních předpokladů v zadávacím řízení na veřejnou zakázku Kanalizace Baška. Stavoenergo předložilo doklady o bezdlužnosti, které v zásadních údajích neodpovídaly skutečnosti a nebyly vydány orgány, jejichž jménem byly údajně vystaveny. Jednalo se o nepravá a nepravdivá potvrzení Finančního úřadu a Okresní správy sociálního zabezpečení, která měla prokázat základní kvalifikační předpoklady uchazeče o veřejnou zakázku. Úřad během správního řízení zjistil, že společnost Stavoenergo měla v inkriminované době evidovány daňové nedoplatky, dluh na pojistném na sociální zabezpečení i na příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně penále pro neplacení pojistného. Veřejně přístupný rejstřík osob se zákazem plnění veřejných zakázek (blacklist) vede od ledna 2010 Ministerstvo pro místní rozvoj.

Rozdělení předmětu veřejné zakázky

(S351/2010) Město Brandýs nad Labem-Stará Boleslav rozdělilo u veřejné zakázky na základní údržbu zelených ploch v majetku města Brandýs nad Labem-Stará Boleslav její předmět tak, že došlo ke snížení předpokládané hodnoty pod finanční limit stanovený zákonem a v důsledku toho město neprovedlo zadávací řízení. Za spáchání uvedeného správního deliktu uložil Úřad zadavateli pokutu 100 tisíc korun. Zadavatel má právo vymezit předmět veřejné zakázky podle vlastního rozhodnutí, je však vždy povinen dodržet pravidlo zakazu dělení předmětu veřejné zakázky tak, aby nedošlo ke snížení předpokládané hodnoty pod finanční limity stanovené zákonem o veřejných zakázkách.

Uzavření smlouvy bez zadávacího řízení

(S21/2010) Střední škola technická v Praze 4 se dopustila správního deliktu tím, že při uzavírání smluv o poskytování školního a závodního stravování nedodržela postup stanovený zákonem a neprovedla zadávací řízení, ačkoliv se podle předpokládané hodnoty jednalo o nadlimitní veřejnou zakázku. Tento postup mohl podstatně ovlivnit výběr nejhodnější nabídky. Správní řízení bylo zahájeno ex offo a Úřad uložil zadavateli pokutu 50 tisíc korun.

V šetřeném případě jde o plnění služeb požadovaných zadavatelem za úplatu, které je nutno považovat za veřejnou zakázku, přestože úplatu hradí zčásti zadavatel a zčásti jiné osoby (žáci a zaměstnanci). Pro stanovení předpokládané hodnoty, kdy zadavatel stanovuje podmínky plnění pro sebe i třetí subjekty, je tedy určující nejen částka za stravování účtovaná zadavateli, ale i částka za stravování, kterou provozovatel školního stravování obdrží od třetích subjektů (žáků a zaměstnanců), neboť výše uvedená platba od třetích subjektů je součástí skutečné ceny hrazené provozovateli školního stravování za zajištění stravování.

První uložení zakazu plnění smlouvy

(S448/2010) Hlavní město Praha zadalo nadlimitní veřejnou zakázku v objemu téměř 197 milionů korun bez DPH na zajištění provozu metropolitní sítě v jednacím řízení bez uveřejnění společnosti T-Systems Czech Republic a. s., aniž by k tomu byly splněny podmínky stanovené zákonem o veřejných zakázkách. Tento postup zadavatele mohl podstatně ovlivnit výběr nejhodnější nabídky. Dále uzavřelo smlouvu na veřejnou zakázku na zajištění provozu metropolitní sítě bez povinného uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení. Za uvedené správní delikty byla zadavateli uložena pokuta ve výši 1,1 milionu korun.

Úřad v tomto správním řízení poprvé v historii přistoupil k uložení zákazu plnění částí smlouvy týkajících se telekomunikačních a datových služeb. Uvedené části smlouvy se tak staly ze zákona neplatnými. Jednací řízení bez uveřejnění, při němž je osloven jen jediný dodavatel a zcela tedy odpadá soutěž o zakázku, je možno použít jen za výjimečných okolností specifikovaných zákonem. Zadavatel v tomto případě uváděl, že zakázku byl schopen splnit pouze vybraný uchazeč, a to zejména z technických důvodů a z důvodů ochrany výhradních práv společnosti T-Systems Czech Republic a. s. K tomuto postupu je však možné přistoupit jen tehdy, když existuje pouze jediný dodavatel schopný splnit předmět plnění. Zadavatel musí tuto skutečnost rovněž prokázat. V daném případě byla zadavatelem v roce 1996 vytvořena společnost Pragonet a. s. za účelem poskytování síťových a datových služeb pro zadavatele. Tuto společnost v roce 2003 převzal vybraný uchazeč, přičemž při prodeji s ním zadavatel uzavřel dohodu, v níž se zavázal, že po dobu nejméně deseti let nevypoví žádnou z devíti smluv uzavřených se společností Pragonet na dobu neurčitou a přislíbil také prodloužení dalších 14 smluv uzavřených na dobu určitou. V létě 2010 pak zadavatel přidělil posuzovanou veřejnou zakázku bez zadávacího řízení společnosti T-Systems, přičemž nutnost výběru tohoto konkrétního uchazeče byla zdůvodněna právě existencí smluvních závazků.

Jednací řízení bez uveřejnění lze využít, pokud jsou důvody pro jeho použití objektivní, tedy nezávislé na vůli zadavatele. V šetřeném případě se však zadavatel svým vlastním postupem dostal do situace, kdy musel přidělit zakázku pouze společnosti T-Systems, čímž porušil zákon o veřejných zakázkách. V Praze přitom podle zjištění Úřadu existují nejméně dva další operátoři disponující optickou sítí, již by bylo možno pro plnění zakázky využít.

Zadavatel se může vyhnout riziku zákazu plnění již uzavřené smlouvy ze strany ÚOHS, uveřejní-li dobrovolné oznámení o záměru uzavřít smlouvu. Zadavatel v šetřeném případě sice formálně toto oznámení učinil, jeho obsah však dle názoru Úřadu neodpovídá předmětu následně uzavřené rámcové smlouvy. Konkurenční firmy vybraného uchazeče tak z uvedeného oznámení nemohly zjistit, že zadavatel hodlá uzavřít s vybraným uchazečem rámcovou smlouvu na poskytování služeb elektronických komunikací.

Vymezení předmětu veřejné zakázky v podrobnostech nezbytných pro zpracování nabídky

(S392/2011) Statutární město Teplice vymezilo předmět veřejné zakázky na rekonstrukci technologie včetně prováděcího projektu a úpravy objektu měřirny pro napájení trolejového vedení trolejové traxe Teplice–Prosetice způsobem vedoucím k podání vzájemně neporovnatelných nabídek. Tento postup mohl podstatně ovlivnit výběr nejhodnější nabídky. ÚOHS zadávací řízení zrušil.

Úřad v dané věci zkoumal, zda zadávací dokumentace v části popisující předmět plnění objektivně připouští interpretační nejistotu či nikoli, tedy zda jsou zadávací podmínky v této části jasné, přesné, srozumitelné a jednoznačné či nikoliv. Zadavatel při popisu předmětu plnění použil termín rekonstrukce stávající technologie, přičemž pět ze šesti uchazečů své nabídky koncipovalo tak, že v rámci rekonstrukce nabídli nahrazení části dosavadní technologie zcela novou technologií, zatímco vybraný uchazeč nabídl jen její revitalizaci, která spočívala v zachování stávající technologie, prodloužení její životnosti a v odstranění nedostatků vyplývajících z úrovně techniky v době původní instalace. Z důkazů vyplynulo, že náklady na revitalizaci nabídnutou vybraným uchazečem jsou nižší, než náklady spojené s implementací nové technologie a proto byl vybraný uchazeč schopen nabídnout nižší nabídkovou cenu než ostatní uchazeči.

Požadavky zadavatele na kvalifikaci

(S60,113/2011) Ministerstvo vnitra stanovilo ve veřejné zakázce na uzavření rámcové smlouvy o poskytování datových služeb komunikační infrastruktury informačních systémů veřejné správy kritérium

hodnotící dobu zavedení služby v rozporu se zásadou zákazu diskriminace. Zadavatel rovněž v rozporu se zákonem požadoval pro splnění technických kvalifikačních předpokladů předložení certifikátu systému řízení bezpečnosti informací řady ISO 27001. Zákon o veřejných zakázkách v § 56 odst. 6 taxativně stanoví (na rozdíl od ekonomických a finančních předpokladů) výčet dokladů k prokázání splnění technických kvalifikačních předpokladů. Zadavatel tedy nemůže od dodavatelů požadovat předložení jiných, než v zákoně uvedených dokladů či forem prokázání splnění kvalifikačních předpokladů. Postup zadavatele tak mohl podstatně ovlivnit výběr nevhodnější nabídky. ÚOHS zadávací řízení zrušil a ve svém rozhodnutí mimo jiné konstatoval, že hodnocení kratší doby zavedení služby vyšším počtem bodů jednoznačně neoprávněně zvýhodňuje stávající dodavatele, u nichž je předpoklad, že by tato doba mohla být kratší než u ostatních uchazečů. Kritérium hodnotící dobu zavedení služby však nesleduje objektivní skutečnosti, které by odůvodňovaly zvláštní význam plnění služby. Doba zavedení služby by ale mohla ovlivnit cenovou nabídku uchazečů, kteří nejsou stávajícími poskytovateli služeb.

Odbornost členů hodnotící komise ve vztahu k předmětu veřejné zakázky

(S67/2011) Obec Smržice při zadávání veřejné zakázky na výstavbu centra obce neustanovila hodnotící komisi tak, aby alespoň jedna třetina členů disponovala příslušnou odborností ve vztahu k předmětu veřejné zakázky. Jelikož hodnotící komise ve zkoumaném případě nebyla zadavatelem ustanovena v souladu se zákonem o veřejných zakázkách, ÚOHS zrušil veškeré její úkony učiněné v daném zadávacím řízení.

Podle Úřadu z textu § 74 odst. 3 zákona jasně vyplývá, že nutnost zajistit příslušnou odbornost hodnotící komise nastává v případě, kdy předmětem veřejné zakázky jsou činnosti natolik specifické, že k řádnému posouzení a hodnocení nabídek je třeba odborného vzdělání nebo praxe v oboru přímo souvisejícím s činnostmi prováděnými při realizaci veřejné zakázky. Podle názoru Úřadu je taková potřeba zvláště markantní v případě veřejných zakázek na stavby, kde je třeba posoudit nabídky z pohledu například užitých technologických postupů, kvality použitých materiálů, harmonogramu výstavby díla a podobně.

Mimořádně nízká nabídková cena a její posouzení a hodnocení hodnotící komisí

(S110/2011) Na návrh společnosti AZIMUT CZ s. r. o. vedl ÚOHS správní řízení s Ministerstvem zemědělství, Pozemkovým úřadem Znojmo ve věci veřejné zakázky Jednoduchá pozemková úprava – upřesnění přidělu – určení hranic pozemků v katastrálním území Kyjovice a řešil problematiku mimořádně nízké nabídkové ceny a jejího posouzení a hodnocení hodnotící komisí. Po přezkoumání námitek navrhovatele, vyjádření zadavatele včetně dokumentace k předmětné veřejné zakázce Úřad neshledal důvody pro uložení nápravného opatření a návrh zamítl.

Srovnání nabídkové ceny společnosti AZIMUT CZ s. r. o. s cenami ostatních uchazečů je dle Úřadu pouze jedním z vodítek pro konstataci závěru o existenci mimořádně nízké nabídkové ceny. Institut mimořádně nízké nabídkové ceny upravuje ustanovení § 77 zákona v tom smyslu, že hodnotící komise posuzuje nabídky uchazečů z hlediska splnění zadávacích podmínek, kdy posoudí též výši nabídkových cen ve vztahu k předmětu veřejné zakázky. Shledá-li hodnotící komise, že některá nabídka obsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu ve vztahu k předmětu veřejné zakázky, vyžádá si od uchazeče písemné zdůvodnění těch částí nabídky, které jsou pro výši nabídkové ceny podstatné.

Zrušení zadávacího řízení

(S41/2011) Statutární město Liberec zrušilo zadávací řízení na realizaci revitalizace Soukenného náměstí, aniž by se v jeho průběhu vyskytly důvody hodné zvláštního zřetele, pro které nebylo možné po zadavateli požadovat, aby v zadávacím řízení pokračoval. Tento postup mohl podstatně ovlivnit

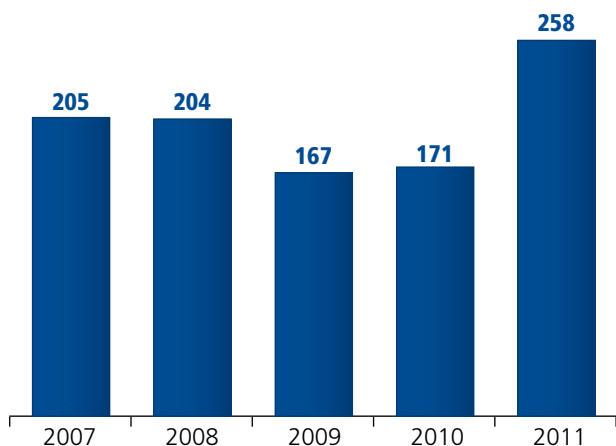
výběr nejhodnější nabídky, k uzavření smlouvy však nedošlo. Dalšího správního deliktu se zadavatel dopustil tím, že nevyřídil námitky společnosti SYNER, s. r. o., v souladu se zákonem. Úřad jako opatření k nápravě zrušil rozhodnutí zadavatele o zrušení předmětného zadávacího řízení, uložil zadavateli pokutu ve výši 100 tisíc korun a uhradit náklady řízení ve výši 30 tisíc korun.

Statutární město Liberec uvedlo jako hlavní důvod pro zrušení zadávacího řízení nedostatek finančních prostředků díky neschválenému rozpočtu na rok 2011. Dle rozhodnutí ÚOHS však nelze toto zdůvodnění považovat za důvody hodné zvláštního zřetele, které se vyskytly v průběhu zadávacího řízení a pro které nebylo možné po zadavateli požadovat, aby v zadávacím řízení pokračoval. Obecně může být důvodem pro zrušení veřejné zakázky nedostatek finančních prostředků potřebných k plnění veřejné zakázky, který nastal mimořádně, nepředvídaně a v průběhu zadávacího řízení.

Rozkladová řízení a soudní přezkum v oblasti veřejných zakázek

Výrazný statistický nárůst je patrný i v oblasti rozkladových řízení a soudních přezkumů. V roce 2011 bylo podáno 258 rozkladů proti rozhodnutí prvního stupně, což znamená o 50 procent více než v předchozím roce. Vydáno bylo 242 druhostupňových rozhodnutí, v nichž v 80 procentech předseda Petr Rafaj potvrdil prvoinstanční rozhodnutí Úřadu.

Počet podaných rozkladů

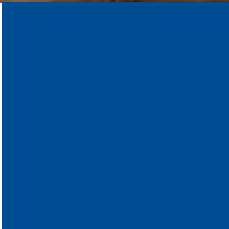
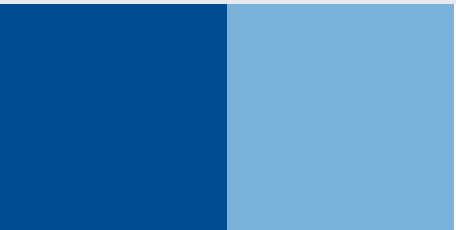

Rovněž počet žalob podaných v roce 2011 k soudům zaznamenal 50procentní nárůst. Krajský soud v Brně a Nejvyšší správní soud vydaly celkem 38 rozsudků, v 65 procentech z nich potvrdily rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Přehled správních řízení II. stupně a soudních přezkumů vedených v roce 2011

Rozkladová řízení		
Rozklady podané proti prvoinstančním rozhodnutím		258
Neukončená rozkladová řízení zahájena 2011		103
Vydaná rozhodnutí o rozkladech podaných v roce 2011	potvrzeno	127
	zamítnuto	28
V roce 2011 vydaná rozhodnutí o rozkladech z roku 2010	potvrzeno	67
	zamítnuto	20

Soudní přezkum		
Počet žalob podaných v roce 2011		36
Počet pravomocně ukončených soudních řízení v obou stupních v roce 2011	potvrzeno	23
	zrušeno	15
Procento úspěšnosti ÚOHS v soudním přezkumu		65,2 %

03

VÝZNAMNÁ
TRŽNÍ SÍLA

Již po dva roky (od 1. února 2010) vykonává Úřad pro ochranu hospodářské soutěže dohled nad dodržováním zákona o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužitím.

V roce 2011 vydal ÚOHS první prvoinstanční rozhodnutí, ve kterém konstatoval porušení zákona o významné tržní síle ve věci porušení ustanovení vztahujících se ke lhůtám splatnosti, skonta a poplatkům za postoupení pohledávky třetím stranám. Společnost Kaufland, které Úřad uložil pokutu ve výši 13 628 000 korun, podala proti rozhodnutí rozklad a případ je přezkoumáván v rámci druhoinstančního řízení.

Správní řízení se společností Ahold ÚOHS zastavil, neboť závazky navržené samotným účastníkem řízení shledal dostatečnými pro zajištění nápravy závadného stavu a přijal je.

V dalších třech správních řízeních zahájených v roce 2011, a to se společnostmi Lidl, Globus a Tesco, pokračuje Úřad ve správních úkonech, které by měly vést k vydání správních rozhodnutí v průběhu roku 2012.

V roce 2011 Úřad řešil 57 relevantních podnětů k zahájení správního řízení.

Experti Úřadu se během roku 2011 aktivně podíleli na přípravě novely zákona o významné tržní síle tak, aby lépe odpovídala potřebám adresátů. Zástupci Úřadu se účastnili jednání mezirezortních pracovních komisí a vypořádání legislativních připomínek k danému návrhu. Existuje reálný předpoklad schválení nové zákonné úpravy v roce 2012.

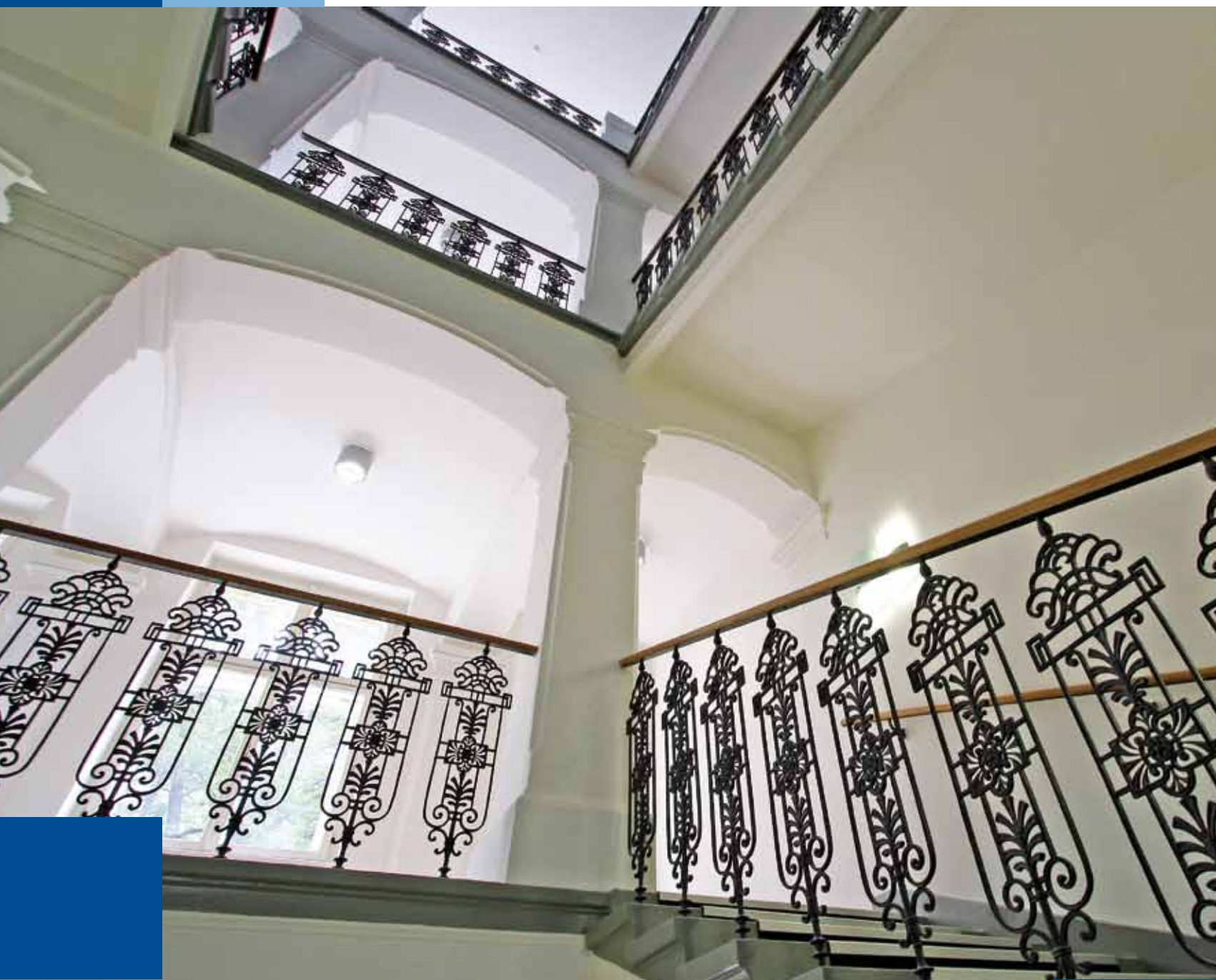
Odborníci ÚOHS se pravidelně účastní jednání pracovních skupin Food při Generálním ředitelství Evropské komise pro soutěž v Bruselu. Výstupy těchto jednání jsou podkladem pro stanovení pravidel v rámci Evropské unie. Evropská komise má v tomto směru ambici minimálně sjednotit názorová stanoviska členských států.

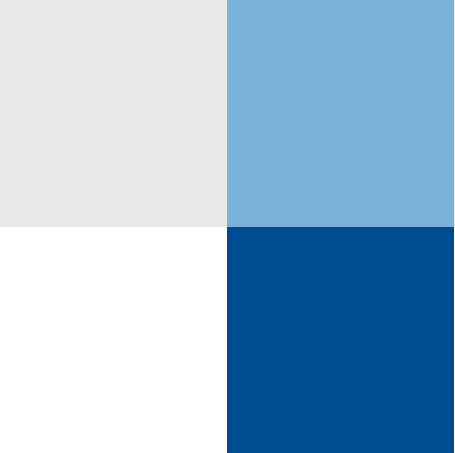
Rozkladová řízení a soudní přezkum v oblasti významné tržní síly

V roce 2011 přijal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže jeden rozklad v oblasti významné tržní síly a zahájil správní řízení, které zatím nebylo ukončeno.

Ke Krajskému soudu v Brně ani k Nejvyššímu správnímu soudu nebyla v oblasti významné tržní síly podána žádná žaloba a rovněž nebyl vydán žádný rozsudek v této oblasti.

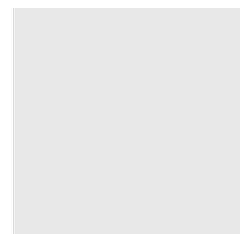

04

VEŘEJNÁ
PODPORA

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vykonává v oblasti veřejné podpory centrální koordinační, poradenskou, konzultační a monitorující činnost, a to ve všech oblastech s výjimkou zemědělství a rybolovu. Úřad především spolupracuje s poskytovateli veřejné podpory při přípravě oznámení Evropské komisi (dále jen „Komise“), jakož i v průběhu řízení před Komisí. V souladu s příslušnými předpisy Evropské unie Úřad předkládá Komisi výroční zprávu o existujících režimech podpory, vydává stanoviska k podáním poskytovatele, učiněným před zahájením řízení před Komisí a v jeho průběhu, a je rovněž správcem centrálního registru podpor malého rozsahu.

Začátkem roku 2011 zahájila Evropská komise přezkum šesti velkých projektů operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace z hlediska přítomnosti veřejné podpory při jejich financování z veřejných prostředků. Úřad se účastnil nejen řady jednání mezi zástupci české strany a Evropské komise v této věci, ale ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy se podílel na vypracování argumentace z hlediska zajištění souladu poskytování dotací na uvedené projekty s pravidly pro veřejnou podporu. Výsledkem uvedených aktivit bylo schválení finančního příspěvku z Evropského fondu pro regionální rozvoj na všech šest velkých projektů.

Úřad se dále zapojil do spolupráce s Ministerstvem práce a sociálních věcí při realizaci aktivity Česká a evropská legislativní úprava systému sociálních služeb, včetně jejich financování, v kontextu směřování služeb v obecném zájmu, a to v rámci individuálního projektu MPSV Podpora procesů v sociálních službách. Uvedená spolupráce zahrnovala připomínkování dvou analytických právních studií v oblasti sociálních služeb, zastoupení v expertní platformě vytvořené za účelem projednání výstupů z analýz a rovněž účast na závěrečném kulatém stole, kde byly prezentovány a fórem diskutovány zpracované analýzy, k nim se vztahující oponentní posudky a shrnuté závěry zohledňující vznesené připomínky. Z hlediska veřejné podpory byla přínosem tohoto jednání zejména formulace jasného doporučení poskytovatelům neposkytovat podporu v oblasti sociálních služeb v režimu podpory de minimis, ale využít jiné nástroje, které současná právní úprava Evropské unie umožňuje, zejména služby obecného hospodářského zájmu.

V oblasti prohlubování vědomostí o veřejné podpoře uskutečnil Úřad v roce 2011 řadu vzdělávacích akcí. V prvé řadě se jednalo o tradiční Jarní konferenci o aktuálních otázkách v oblasti veřejné podpory, na které kromě národních expertů na veřejnou podporu vystoupili i zástupci Evropské komise a Stálého zastoupení České republiky při Evropské unii v Bruselu. Problematice veřejné podpory byla věnována i část Svatomartinské konference uspořádané k 20letému výročí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Za neméně významnou aktivitu odboru veřejné podpory je možno považovat školení měst a obcí v osmi krajích České republiky věnovaná především podpoře malého rozsahu, Centrálnímu registru podpor malého rozsahu a službám obecného hospodářského zájmu. V rámci vzdělávacích akcí se města a obce mohly seznámit s praktickou aplikací pravidel podpory na případy nejčastěji řešené obcemi. Na uvedenou informační kampaň navázala i změna příslušných internetových stránek Úřadu, doplněných o praktické tipy a návody pro poskytovatele veřejné podpory.

A právě informační osvětě a znalostem poskytovatelů lze přisuzovat pokles počtu pozdních zápisů do Centrálního registru podpor malého rozsahu zaznamenaný Úřadem proti roku 2010. V roce 2011 bylo zjištěno na 600 pochybení spočívajících v pozdním zápisu do registru. Celkem bylo v tomto roce zahájeno 29 správních řízení, vydáno 31 správních rozhodnutí a uloženo 17 pokut v celkové výši 197 700 Kč.

Statistické údaje z oblasti veřejné podpory

Stanoviska k problematice veřejné podpory vydaná poskytovatelům/příjemcům	601
Prenotifikace, notifikace, oznámení dle blokové výjimky	39
Stížnosti u Evropské komise a spojená agenda	9
Připomínky k návrhům právních předpisů České republiky a vládním materiálům	91
Účast na poradních výborech Evropské unie a jednáních u Evropské komise k oznámeným případům	29

Prvostupňová správní řízení ve věcech registru de minimis

Zahájená správní řízení	29
Vydaná rozhodnutí	31
Počet uložených pokut	17
Výše uložených pokut	197 700 Kč
Výše splacených pokut dle výpisu ČNB	196 700 Kč

Legislativní změny

ČESKÁ REPUBLIKA

V průběhu roku 2011 se na základě poznatků vyplývajících z téměř dvouletého fungování Centrálního registru podpor malého rozsahu (de minimis) připravovala novela zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory. Hlavní změnou je především upřesnění definice dne poskytnutí podpory malého rozsahu, která omezuje diskreční pravomoc poskytovatele stanovit si toto datum na předepsané formy (§ 2 písm. d). Další změna spočívá ve specifikaci informací vyžadovaných od poskytovatele v rámci informační povinnosti o veřejných podporách poskytnutých v předchozím roce (§ 5 odst. 1 písm. a). Účinnost novely se předpokládá v prvním pololetí roku 2012.

EVROPSKÁ UNIE

V souvislosti s přípravou nových pravidel veřejné podpory v oblasti podpory filmu a dalších audiovizuálních děl a v oblasti zavádění širokopásmových sítí se uskutečnila veřejná konzultace a multilaterální setkání členských států. Názory a připomínky členských států a zúčastněných stran zde přednesené budou podkladem pro Evropskou komisi při navrhování nových pravidel pro uvedené oblasti.

V odvětví stavby lodí byl v roce 2011 přijat nový Rámec pro státní podporu v odvětví stavby lodí, který prodlužuje a zjednodušuje pravidla pro poskytnutí podpory na inovace týkající se stavby plovoucích a mobilních struktur na moři a dále rozšiřuje rozsah použití pravidel na nové specializované segmenty trhu, tedy podporu ve prospěch loděnic nebo v případě vývozních úvěrů podporu ve prospěch vlastníků lodí. Platnost nového rámce byla vymezena na dva roky, od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2013. Po tomto datu Evropská komise předpokládá, že pravidla pro poskytování veřejné podpory na inovace v oblasti

stavby lodí budou začleněna do nového znění rámce pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací a regionální podpora pro tuto oblast bude začleněna do připravovaných pravidel pro poskytování regionální podpory.

V průběhu roku 2011 proběhla reforma pravidel regulujících poskytování vyrovnávací platby za výkon služeb obecného hospodářského zájmu. Výsledkem je balíček tří právních předpisů, který vstoupil v platnost 31. 1. 2012. Nově přijatá pravidla mimo jiné objasňují základní pojmy vztahující se ke službám obecného hospodářského zájmu, zavádějí přesnější metodiku pro stanovení výše vyrovnávací platby včetně přiměřeného zisku, požadavek na zavedení pobídky pro zvyšování efektivity do mechanismů poskytování náhrad, požadavek na plnění pravidel Evropské unie pro zadávání veřejných zakázek a na rovné zacházení s poskytovateli stejné služby při určování náhrady. Dále byl snížen limit pro aplikaci rozhodnutí Komise o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu na 15 milionů eur. Výše obrátu příjemce vyrovnávací platby již není relevantní. Uvedená oznamovací povinnost se nevztahuje na nemocnice a sociální služby, u kterých není omezen limit pro stanovení výše vyrovnávací platby. Na jaře 2012 by měla Evropská komise přijmout nařízení zavádějící podporu de minimis pro podniky poskytující služby obecného hospodářského zájmu. Podle návrhu z prosince 2011 by bylo možné takovému podniku poskytnout podporu de minimis až ve výši 500 tisíc eur za jakékoli tříleté období.

VÝZNAMNÉ PŘÍPADY

Program na snižování znečištění ovzduší v silně postižených oblastech Moravskoslezského kraje

Evropská komise schválila na základě pokynů Evropské unie ke státní podpoře v oblasti ochrany životního prostředí státní podporu ve výši šesti miliard korun pro projekty zaměřené na snižování znečištění ovzduší v silně postižených oblastech Moravskoslezského kraje. Komise shledala, že dotyčný režim je v souladu s pravidly pro státní podporu. Prostředky budou poskytovány na základě otevřeného a transparentního nabídkového řízení, účinně zaručujícího nejnižší míru podpory nezbytnou pro dosažení přínosu pro životní prostředí, firmám, jež zvyšují úroveň ochrany životního prostředí tam, kde dosud neplatí žádné normy Evropské unie nebo kde dosahované výsledky takové normy překonávají. Režim státní podpory je součástí operačního programu Životní prostředí a české orgány v jeho rámci hodlají poskytovat dotace na existující nebo nová zařízení rekonstruující nespalovací zdroje tak, aby se snížilo znečištění pod stávající limity nebo, pokud žádné takové limity nejsou zavedeny, aby se výrazně snížila aktuální míra znečišťování a zvýšila se úroveň ochrany životního prostředí. Vzhledem k tomu, že režim se zaměřuje na nespalovací zdroje, je dostupný pro podniky v odvětvích jako jsou výroba koksu a rafinovaných ropných produktů, výroba základních kovů či dodávání elektřiny, plynu, páry a klimatizovaného vzduchu.

Prodloužení Programu podpory do částky 500 tisíc eur dle Dočasného rámce pro žádosti přijaté poskytovateli nejpozději do 31. 12. 2010

Dne 6. 4. 2011 schválila Evropská komise prodloužení aplikovatelnosti Programu podpory do částky 500 tisíc eur poskytované na základě Dočasného rámce Unie pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financím za současné finanční a hospodářské krize (2011/C 6/05).

Základním předpokladem využití schváleného programu bylo doručení žádosti o dotaci podané v tomto režimu nejpozději do 31. 12. 2010 poskytovateli. Tyto žádosti měl na základě výše schváleného

programu poskytovatel v průběhu roku 2011 možnost zpracovat a na základě podmínek uvedených v původním rozhodnutí Evropské komise č. N 236/2009 Czech Republic – Limited amounts of compatible aid under the Temporary Framework vydat právní akt poskytnutí podpory dle podmínek a požadavků rozhodnutí Evropské komise č. N 236/2009. Program tedy nebyl určený pro přijímání nových žádostí o dotaci v režimu Dočasného rámce v roce 2011, ale pouze k dokončení administrace žádostí přijatých v tomto režimu (byl hojně aplikován především u známého programu Zelená úsporám).

Grantový systém hlavního města Prahy v oblasti kultury a umění na léta 2010–2015

Evropská komise v červnu 2011 schválila Grantový systém hlavního města Prahy v oblasti kultury a umění na léta 2010–2015, podporující kulturní aktivity a jejich zpřístupnění obyvatelům a návštěvníkům Prahy. Podpora v rámci Grantového systému bude udělována v oborech divadlo, hudba, tanec a nonverbální umění, výtvarné umění, fotografie a nová média, literatura (s výjimkou periodického tisku s nadregionální a celostátní působností), audiovizuální umění, ostatní, včetně víceoborových projektů, audiovizuálních děl.

Grantový systém byl Evropskou komisí posouzen jako opatření zakládající veřejnou podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU a prohlášen za slučitelný s vnitřním trhem na základě čl. 107 odst. 3 písm. d) SFEU. Komise v rozhodnutí mimo jiné uvedla, že narušení hospodářské soutěže vyplývající z dotyčného opatření a jeho účinek na obchod budou u většiny činností pravděpodobně omezené. Rozpočet posuzovaného opatření bude rozdělen mezi značný počet projektů v sedmi různých oborech kultury, a tudíž není pravděpodobné, že by znatelně ovlivnil trh. Projekty týkající se audiovizuálních děl se Praha rozhodla podporovat v režimu de minimis.

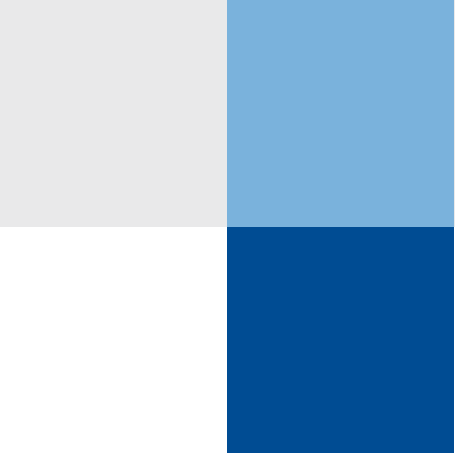
Rozkladová řízení a soudní přezkum v oblasti veřejné podpory

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže přijal v roce 2011 osm rozkladů proti svým prvostupňovým rozhodnutím v oblasti veřejné podpory a zahájil osm správních řízení, dvě z nich v tomto roce neukončil. V oblasti veřejné podpory bylo v roce 2011 vydáno 15 druhostupňových rozhodnutí, ve dvou z nich předseda Petr Rafaj potvrdil prvoinstanční rozhodnutí Úřadu. Celková výše pokut uložených na základě druhostupňových rozhodnutí dosáhla 90 tisíc korun.

V roce 2011 nebyla v oblasti veřejné podpory podána žádná žaloba ke Krajskému soudu v Brně ani k Nejvyššímu správnímu soudu a rovněž nebyl vydán žádný rozsudek v této oblasti.

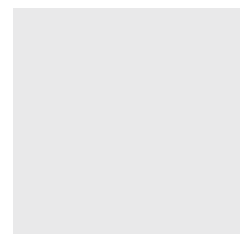
A close-up photograph of a highly decorative stone relief on a building's facade. The relief features a central figure of a woman with long, flowing hair, surrounded by intricate scrollwork and floral motifs. Below the figure, the text "ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE" is carved in a bold, serif font. The stone is a light beige color, and the overall style is characteristic of classical or neoclassical architecture. The image is framed by blue and white geometric shapes in the corners.

**ÚŘAD PRO OCHRANU
HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE**

05

MEZINÁRODNÍ
VZTAHY

Navazování a rozvíjení kontaktů se zahraničními institucemi a orgány, které mají obdobné oblasti působnosti, zaujímá důležité místo v činnosti Úřadu. Udržování mezinárodních vztahů a spolupráce je přínosné zejména z hlediska výměny zkušeností a poznatků získaných v rámci rozhodovací praxe soutěžních úřadů. Spolupráce se zahraničím se uskutečňuje na několika úrovních – od bilaterálních vztahů s jednotlivými partnerskými institucemi až po úzké zapojení do kolektivních orgánů Evropské unie. Do této činnosti nejsou zapojeni pouze členové nejvyššího vedení ÚOHS, ale podílejí se na nich prakticky všichni odborní zaměstnanci antimonopolního úřadu.

Nejživější spolupráce probíhá tradičně v oblasti hospodářské soutěže, zejména díky cílené snaze Evropské komise o vysokou míru koordinace a integrace při prosazování soutěžních pravidel.

Evropská unie

Stěžejním prostorem pro spolupráci Evropské komise a soutěžních úřadů z členských států Evropské unie je od roku 2004 Evropská soutěžní síť (European Competition Network – ECN). Tato síť funguje na bázi mnohostranné komunikace mezi členy a v jejím rámci vyvíjí činnost řada pracovních skupin a sektorových podskupin.

Priority pro činnost ECN stanovuje setkání předsedů národních úřadů v čele s generálním ředitelem pro hospodářskou soutěž Evropské komise a komisařem zodpovědným za soutěžní politiku a rovněž plenární zasedání ECN. Na setkání předsedů v roce 2011 byly schvalovány projekty vzešlé z práce jednotlivých pracovních skupin. Značná pozornost byla věnována také otázkám transparentního a spravedlivého procesu a problematice potravinářského sektoru, v němž se objevují některé negativní jevy, jež jsou na základě platných soutěžních pravidel jen obtížně řešitelné.

Z pracovních skupin byla velice aktivní skupina pro otázky kartelových dohod, která intenzivně pracovala zejména na projektu konvergence leniency programu. V rámci tohoto projektu se podrobně řeší například metodika přidělování tak zvaných markerů uchazečům o leniency, otázka přístupu do správního řízení u případů leniency nebo problematika souhrnných žádostí o leniency.

Pracovní skupina pro kontrolu fúzí připravovala soft-law materiál usnadňující a zefektivňující spolupráci mezi národními soutěžními úřady v případech fúzí schvalovaných soutěžními úřady ve více členských státech (multijurisdikční fúze). Dokument, který detailně řeší především způsoby výměny informací v uvedeném typu fúzí, byl po veřejné diskuzi přijat a v listopadu 2011 publikován jako Doporučené praktiky při spolupráci národních soutěžních úřadů Evropské unie při kontrole spojování soutěžitelů.

Skupina pro otázky spolupráce a spravedlivý proces se zabývala zejména přípravou a testováním nové informační infrastruktury pro komunikaci mezi členy ECN. Pokračovaly rovněž projekty zaměřené na komparaci vyšetřovacích a rozhodovacích pravomocí národních soutěžních úřadů.

Dynamický rozvoj vykazuje v posledních letech využití kriminalistických metod při zajišťování digitálního důkazního materiálu o protisoutěžním jednání. Reflexí tohoto trendu je aktivita pracovní skupiny pro forenzní informační technologie, neboť schopnost získávat a zajišťovat informace a důkazy v digitální

podobě se ukazuje jako stěžejní pro vyšetřování jakéhokoliv kartelového případu. Řada jednání proběhla též v sektorových podskupinách pro potraviny, bankovníctví, telekomunikace aj.

K nejvýznamnějším jednorázovým akcím v evropském prostoru patří Evropský soutěžní den, pořádaný státem, jemuž je svěřeno předsednictví v Radě Evropské unie. V roce 2009 jej v rámci českého předsednictví pořádal i ÚOHS v Brně. První soutěžní den v roce 2011 pořádalo Maďarsko, které v květnovém termínu předložilo delegátům témata týkající se práva na spravedlivý proces a konvergence soutěžního práva. Diskutovalo se zejména o tom, v jakých oblastech soutěžního práva je vhodné prosazovat další sblížení. Konferenci zahajoval komisař pro hospodářskou soutěž Joaquín Almunia, přítomen byl generální ředitel DG COMP Evropské komise Alexander Italianer a řada předsedů soutěžních úřadů z členských zemí Evropské unie. Uvedené špičky evropského soutěžního práva se představily také na druhém Evropském soutěžním dni v listopadu v polské Poznani. Nosným tématem konference byl vztah hospodářské soutěže a ochrany spotřebitele, řešen tedy byl například způsob výpočtu škody utrpěné v důsledku protisoutěžního jednání nebo zda má ochrana soutěže vždy pozitivní dopad na spotřebitele.

ICN

K nejdůležitějším globálními událostem z hlediska soutěžního práva patří výroční konference Mezinárodní soutěžní sítě (International Competition Network – ICN), která je platformou pro spolupráci antitrustových orgánů celého světa. Zástupci ÚOHS se zúčastnili loňského květnového zasedání v nizozemském Haagu. Kromě pravidelného souhrnu činností pracovních skupin ke kartelům, fúzím, jednostrannému jednání, soutěžní advokacii či efektivitě soutěžních úřadů a řadě doprovodných panelových diskuzí, zde byl představen specializovaný projekt týkající se vztahu mezi ochranou hospodářské soutěže a spotřebitelským blahobytem.

OECD

V roce 2011 se v Paříži opět konala zasedání Soutěžního výboru Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Únorové setkání Globálního soutěžního fóra, které je tradičním setkáním všech zástupců soutěžních úřadů, se věnovalo otázkám kartelů ve veřejných zakázkách a ukázalo, že OECD se v poslední době více zaměřuje na celkové pojetí soutěžní politiky. Aplikace soutěžního práva je reflektována v širších souvislostech a jsou více akcentovány i další ekonomické zájmy států. Během únorového zasedání byl také zahájen projekt „digitální ekonomiky“, který se snaží analyzovat potenciální soutěžní problémy v oblasti moderních komunikačních technologií.

V červnu 2011 se zástupci ÚOHS podíleli na jednáních týkajících se nápravných opatření a aplikace pravidla de minimis ve spojování soutěžitelů a zasáhli do diskuze o složité problematice hodnocení dopadů rozhodnutí o spojení soutěžitelů. Významným bodem pařížské agendy byla také podpora zavádění programu slučitelnosti se soutěžním právem (compliance programme) jako efektivního preventivního prostředku při prosazování soutěžního práva.

Během podzimního zasedání Soutěžního výboru OECD v říjnu 2011 prezentovali zástupci ÚOHS výroční zprávu o vývoji soutěžního práva a politiky v České republice a zúčastnili se kulatého stolu věnovanému problematice veřejně poskytovaných služeb. Dalšími projednávanými tématy bylo pokračování tématu „digitální ekonomiky“ a role soutěžních úřadů v legislativním procesu.

CECI

Aktivní úlohu plní český antimonopolní úřad i v uskupení CECI (Central European Competition Initiative), jehož členy jsou vedle České republiky i Maďarsko, Polsko, Slovensko a Rakousko. Hlavní ekonom úřadu Milan Brouček na březnovém mítinku ve Varšavě přednesl příspěvek týkající se shrnutí ekonomických teorií k vertikálním dohodám o určování cen, který podložil případovými studiemi z praxe ÚOHS.

Spolupráce na úrovni Evropské unie v oblasti veřejných zakázek

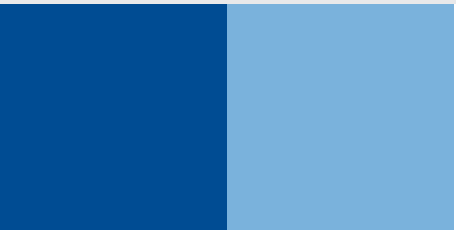
Úřad počátkem roku 2011 zpracoval své připomínky a náměty k Zelené knize o modernizaci politiky Evropské unie v oblasti zadávání veřejných zakázek. Komise své výsledky přezkumu efektivnosti a hospodárnosti současných evropských předpisů o veřejných zakázkách zveřejnila v červnu 2011. Vyplývá z nich, že po implementaci směrnic se snížily náklady o čtyři procenta a v celé Unii se vytvořily úspory ve výši 20 miliard eur. Evropská komise také zveřejnila, že veřejné orgány vynakládají na zboží, služby a práce přibližně 18 procent HDP Evropské unie. Není proto sporu, že právě tyto veřejné výdaje jsou nebo mohou být významným faktorem pro ekonomický růst. Jen v České republice jsou dle odhadu Ministerstva pro místní rozvoj rozdělovány veřejné prostředky přibližně ve výši 500 miliard korun ročně.

Bilaterální vztahy

Velice úzké vztahy má český soutěžní úřad tradičně se svým slovenským protějškem. I v roce 2011 proběhlo několik vzájemných návštěv. V březnu jednal v Bratislavě místopředseda ÚOHS Michal Petr s předsedkyní Protimonopolního úřadu Slovenské republiky Danicou Paroulkovou o spolupráci s odvětvovými regulátory, provádění sektorových šetření, o aplikaci leniency a narovnání. Hovořilo se rovněž o několika konkrétních probíhajících případech. Na těsné spolupráci nic nezměnil ani nástup nového vedení na Protimonopolní úřad, když se jeho novým předsedou stal na podzim 2011 Tibor Menyhart. Se svým novým kolegou se předseda ÚOHS Petr Rafaj seznámil v listopadu v Brně před zahájením Svatomartinské konference. Diskutovalo se zejména o otázkách organizace obou úřadů a efektivitě jejich práce. Na úrovni ředitelů odborů se v témže měsíci odehrálo také další pracovní setkání v Bratislavě týkající se novelizace soutěžních zákonů v obou zemích a trestní odpovědnosti za protisoutěžní delikty.

Přátelské vztahy ÚOHS udržuje i se soutěžními úřady z rozvíjejících se ekonomik, a to jak v rámci Konference pro obchod a rozvoj při Organizaci spojených národů (UNCTAD), tak v bilaterální rovině. V březnu 2011 se zástupci ÚOHS zúčastnili konference pořádané k 10. výročí zavedení soutěžního

práva v Arménii. Místopředseda ÚOHS Michal Petr se ve svém projevu v Jerevanu zabýval především tím, jaké výzvy stojí před antimonopolním úřadem, který již má za sebou své počáteční krůčky a vstupuje do „středního věku“. V létě 2011 se naopak několikadenní stáže na ÚOHS zúčastnili pracovníci soutěžní rady ze Severokyperské turecké republiky. Podrobně se seznámili s fungováním Úřadu a jeho pravomocemi, především s důrazem na oblast veřejné podpory.

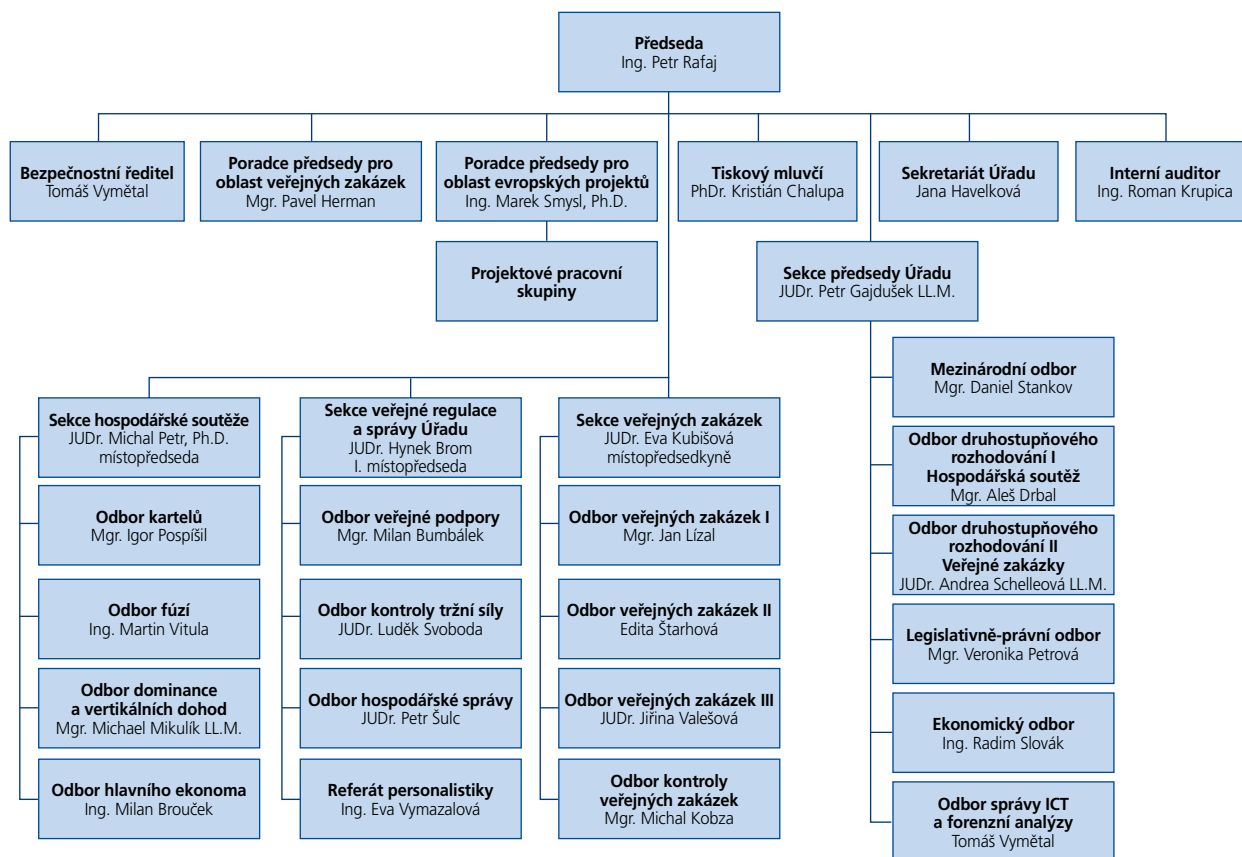

06

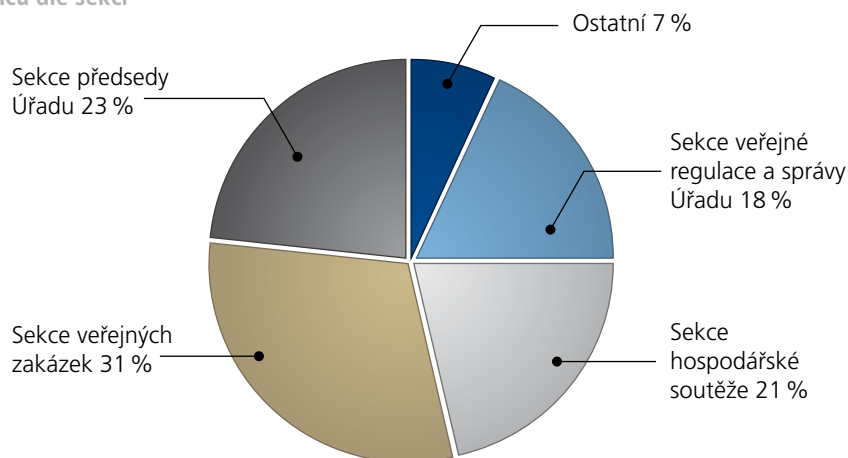
LIDSKÉ ZDROJE
A INFORMAČNÍ
ČINNOST

Organizační struktura platná k 31. 12. 2011

ÚOHS si je vědom nutnosti investice do kvalitních a stabilizovaných zaměstnanců, a proto věnuje personální oblasti mimořádnou pozornost. Rok 2011 se na ÚOHS nesl ve znamení zásadních změn, a to nejenom na úrovni organizační struktury, ale také na úrovni personální. Dlouhodobá a detailní příprava na novelu zákona o veřejných zakázkách, obsahující velké množství významných změn, byla provázena zvyšováním počtu zaměstnanců. Došlo k navýšení limitu kmenových zaměstnanců z původních 126 na 153, dalších 12 zaměstnanců je součástí projektů a šest zaměstnanců má v těchto projektech nadúvazek. Noví zaměstnanci nastoupili především do Sekce veřejných zakázek, která je v současnosti největší sekcí ÚOHS – je v ní zaměstnáno plných 31 procent z celkového počtu zaměstnanců. Zaměstnanecká základna se tak v roce 2011 významně rozšířila, a to především o mladé absolventy, kteří na ÚOHS přicházejí vybaveni širokým rozsahem odborných znalostí a dovedností. Podobně jako v předchozím roce i v roce 2011 spadaly dvě třetiny zaměstnanců do věkové kategorie 25–40 let, průměrný věk zaměstnanců ÚOHS tak činil 36 let. Nábor nových zaměstnanců bude probíhat i v roce 2012, s čímž souvisí také plánované fyzické rozšíření Úřadu.

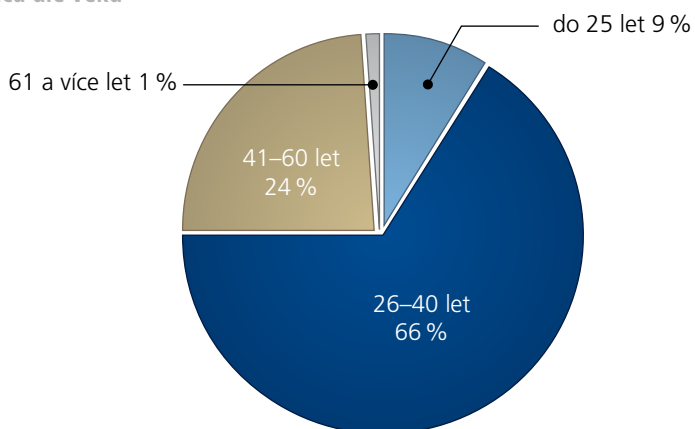
Rozdělení zaměstnanců dle sekcí

Pokud se má lidská činnost na ÚOHS i nadále zefektivňovat, musí mít dlouhodobý a jasný cíl. Proto budou v roce 2012 pokračovat projekty financované ze strukturálních fondů Evropské unie, realizované od roku 2010 a zaměřené na rozvoj organizace a nastavení nového systému práce se zaměstnanci. Tyto projekty se soustředí především na vzdělávání a rozvoj zaměstnanců, což zahrnuje také přípravu nového vzdělávacího modelu zohledňujícího požadavky a návrhy vedoucích pracovníků ÚOHS.

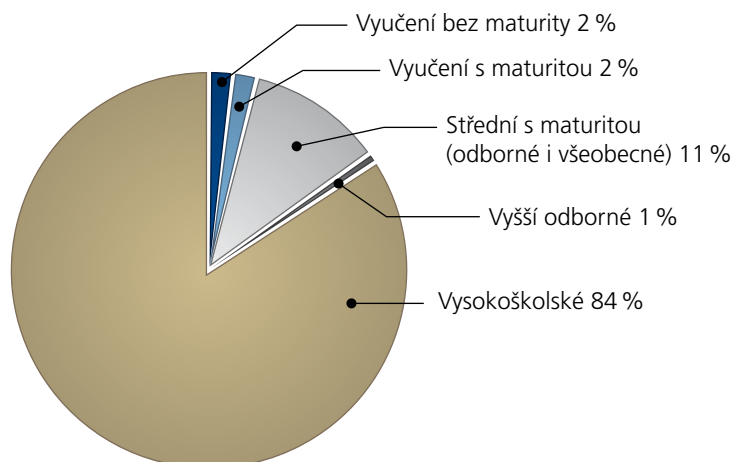
Dle zákona č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, stojí v čele Úřadu předseda, který je na návrh vlády jmenován prezidentem, a to na šestileté funkční období. Nynějším předsedou je od poloviny roku 2009 Petr Rafaj. Pozici I. místopředsedy zastává Hynek Brom, který vede Sekci veřejné regulace a správy Úřadu. V čele Sekce hospodářské soutěže stojí od června 2010 Michal Petr. Ke změně došlo na Sekci veřejných zakázek – tu vede od září 2011 Eva Kubišová, a to ve funkci místopředsedkyně. Ředitelem nově vytvořené Sekce předsedy, vzniklé sloučením bývalé Sekce legislativy, ekonomiky a mezinárodních záležitostí s Odborem druhostupňového rozhodování I a II a Odborem správy ICT a forenzní analýzy, je Petr Gajdušek.

Struktura zaměstnanců dle věku

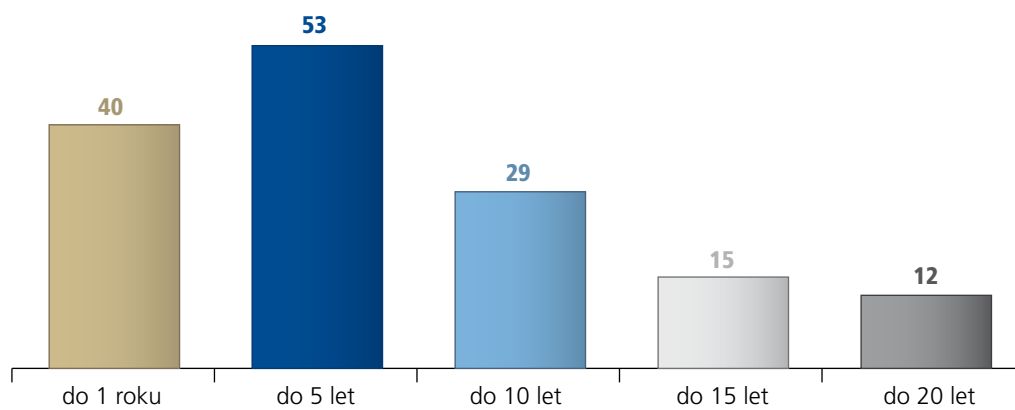

Rok 2012 bude rokem plným významných a náročných změn, především změn organizačních, a to nejenom v souvislosti s plněním výstupů z právě probíhajících projektů, ale také se zvyšováním počtu zaměstnanců a přesunem velkého množství z nich do nové budovy Úřadu.

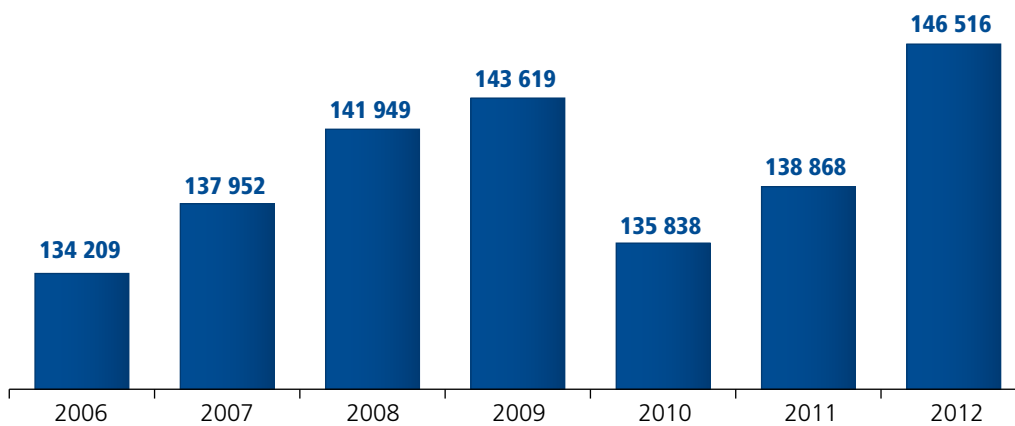
Struktura zaměstnanců dle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání

Délka trvání pracovního poměru

Schválený rozpočet ÚOHS v tisících Kč

Využívání prostředků z fondů Evropské unie

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže začal aktivně využívat možnosti financování projektů z fondů Evropské unie již v roce 2010, kdy úspěšně ukončil první projekt Úprava elektronické spisové služby a IT podpora správních řízení na ÚOHS.

V současné době Úřad realizuje v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost pět projektů, zahájených převážně v roce 2011. Souhrnný objem finančních prostředků související s realizací těchto projektů přesahuje 57 milionů korun. Z Evropského sociálního fondu je financováno 85 procent z této částky a zbývajících 15 procent ze státního rozpočtu České republiky.

Projekt Osvěta a transparentnost veřejných zadavatelů byl Odborem strukturálních fondů Ministerstva vnitra vyhlášen jedním ze čtyř nejúspěšnějších projektů realizovaných v České republice. Za další významný úspěch lze považovat vyhlášení projektu Zavedení efektivního systému řízení a rozvoje lidských zdrojů ÚOHS za projekt měsíce prosince 2011.

Zefektivnění řízení procesů na ÚOHS je projektem reagujícím na moderní trendy zavádění smart administration do veřejné správy. Je zaměřen jak na přiblížení Úřadu klientům, tak i potřebám zaměstnanců. Zahrnuje tři klíčové aktivity – implementaci procesního řízení včetně vzdělávání vybraných zaměstnanců; implementaci systému zpětné vazby s uživateli služeb Úřadu, image ÚOHS; a integraci systému finančních, ekonomických a ekonometrických analýz do struktury řízení činností Úřadu.

Projekt Nastavení systému strategického řízení a plánování včetně zpracování strategie řízení a rozvoje lidských zdrojů zahrnuje tvorbu a implementaci dvou strategických dokumentů, a to Strategie rozvoje ÚOHS a Personální strategie, včetně návrhu akčního plánu vedoucího k dosažení vytyčených rozvojových cílů. Předmětem plnění obou klíčových aktivit se zabývala společnost Ernst&Young, s. r. o.

Třetím projektem financovaným v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost je Zavedení efektivního systému řízení a rozvoje lidských zdrojů ÚOHS, navazující na vytvořenou personální strategii Úřadu. V prosinci 2011 byl dokončen plán vzdělávání zaměstnanců ÚOHS. Je součástí celkové strategie rozvoje organizace a nastavení nového systému práce se zaměstnanci a jejich motivace. Plán je zaměřen na identifikaci vzdělávacích potřeb zaměstnanců v návaznosti na výkon jejich funkce, kompetence a pracovní dispozice.

Projekt Osvěta a transparentnost veřejných zadavatelů je zaměřen na zvyšování povědomí zaměstnanců veřejné správy v oblasti zadávání veřejných zakázek a v otázkách zakázaných dohod dodavatelů veřejných zakázek (bid rigging). V rámci projektu budou v období let 2011–2014 pro zaměstnance veřejné správy probíhat odborné semináře, byl spuštěn internetový portál projektu www.otvez.cz, na kterém jsou postupně uveřejňovány informace související s problematikou veřejných zakázek a bid

rigging, k dispozici jsou i on-line konzultace a publikace s názvem Rozhodovací praxe v oblasti veřejných zakázek a bid rigging, jejímž obsahem jsou výtahy z rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, rozsudků vnitrostátních soudů a Soudního dvora Evropské unie (dříve Evropského soudního dvora), zabývajících se touto problematikou a podávajících upřesňující výklad některých pojmů či institutů obsažených v zákoně o veřejných zakázkách. Uvedená publikace slouží jako doplňkový školicí materiál pro potřeby vzdělávacích aktivit v rámci projektu. Významnou součástí projektu je též vznik nové složky Úřadu, a to Odboru monitoringu veřejných zakázek a bid rigging.

Pátým a doposud posledním projektem financovaným z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost je projekt Nastavení systému bezpečnosti informací a komunikace na ÚOHS. Náplní projektu je implementace systému řízení bezpečnosti informací (Information Security Management System – ISMS).

Informační činnost

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže aktuálně informuje o své činnosti na internetových stránkách www.compet.cz. Jedná se především o výsledky správních řízení vedených Úřadem a zveřejnění rozhodnutí ÚOHS či rozsudků příslušných soudů z oblasti hospodářské soutěže i veřejných zakázek ve sbírkách rozhodnutí. K dispozici zde jsou přehledy platné legislativy, a to ze všech oblastí působnosti Úřadu: hospodářské soutěže, významné tržní síly, veřejných zakázek i veřejné podpory. Odborná veřejnost a zástupci veřejných zadavatelů získají na webových stránkách Úřadu rovněž informace o připravovaných konferencích a seminářích a mají možnost se zde přihlásit k odběru bulletinů.

Média jsou informována prostřednictvím tiskových zpráv či poskytováním odpovědí na individuální dotazy novinářů. Úřad v roce 2011 vydal 108 tiskových zpráv, z toho 49 z oblasti hospodářské soutěže, 38 z veřejných zakázek, 13 z veřejné podpory a osm na obecná témata, většinou o přípravě či průběhu konferencí a seminářů. Média nejčastěji citovala předsedu ÚOHS Petra Rafaje, který vystupoval i v přímých přenosech České televize, Českého rozhlasu, Press klubu na Frekvenci I a poskytl řadu rozhovorů a stanovisek například pro ČTK, Hospodářské noviny, E15, Euro, Právo a další média. Kromě výsledků správních řízení a stanovisek Úřadu média zmiňovala i 20. výročí vzniku ÚOHS. Při této příležitosti zveřejnily rozsáhlé rozhovory s předsedou Petrem Rafajem například Hospodářské noviny, Ekonom, Parlament, vláda, samospráva, Parlamentní magazín, Veřejná správa a Moderní obec. Časopis Leaders Magazine zveřejnil rozsáhlou fotoreportáž z výroční Svatomartinské konference ÚOHS.

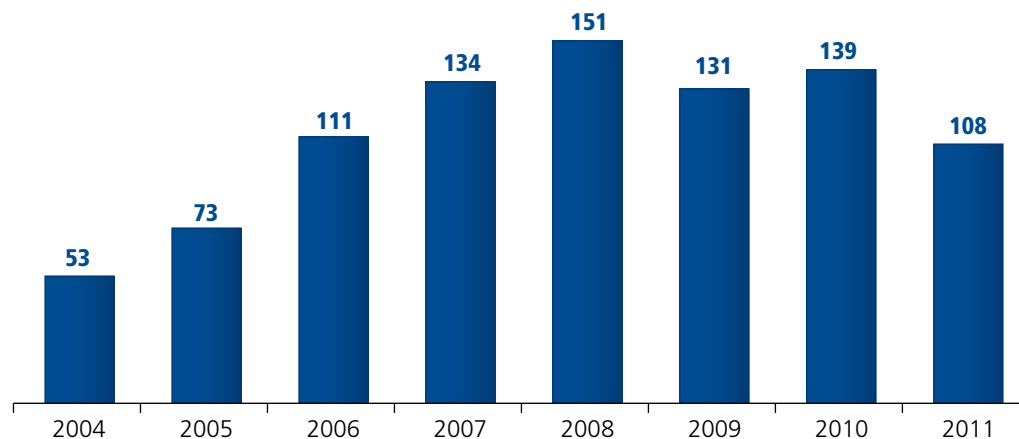
Monitoring médií dokládá, že díky úzké spolupráci s novináři vzrostl v roce 2011 počet příspěvků ve sdělovacích prostředcích zmiňujících ÚOHS na 11 418, tedy více jak dvojnásobně proti předchozímu roku. V minulém roce přibýly některé zdroje monitoringu, a to jak tištěné, tak internetové. S vysokým nárůstem počtu článků v minulém roce může souviset i vyšší medializace zadaných klíčových slov.

Odborná témata prezentuje Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v informačních listech. V roce 2011 bylo první číslo věnováno problematice odbytových družstev. Informace shrnující vývoj českého i unijního práva v této oblasti jsou určeny především podnikatelům působícím v agrárním sektoru a širší

zainteresované veřejnosti. Dvojčíslo vydané v české a anglické verzi mapovalo dvacetiletou historii ÚOHS. Vyvrcholením oslav jubilea byla Svatomartinská konference, k níž vyšel česko-anglický katalog.

K 20letému výročí založení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je věnována i obrazová publikace mapující vývoj českého soutěžního práva od roku 1991. Zajímavostí publikace je i historická kapitola o sídle Úřadu, ve které se autoři vracejí až do roku 1904.

Počet vydaných tiskových zpráv

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Statistika poskytování informací podle § 5 odst. 1 písm. g) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, za rok 2011

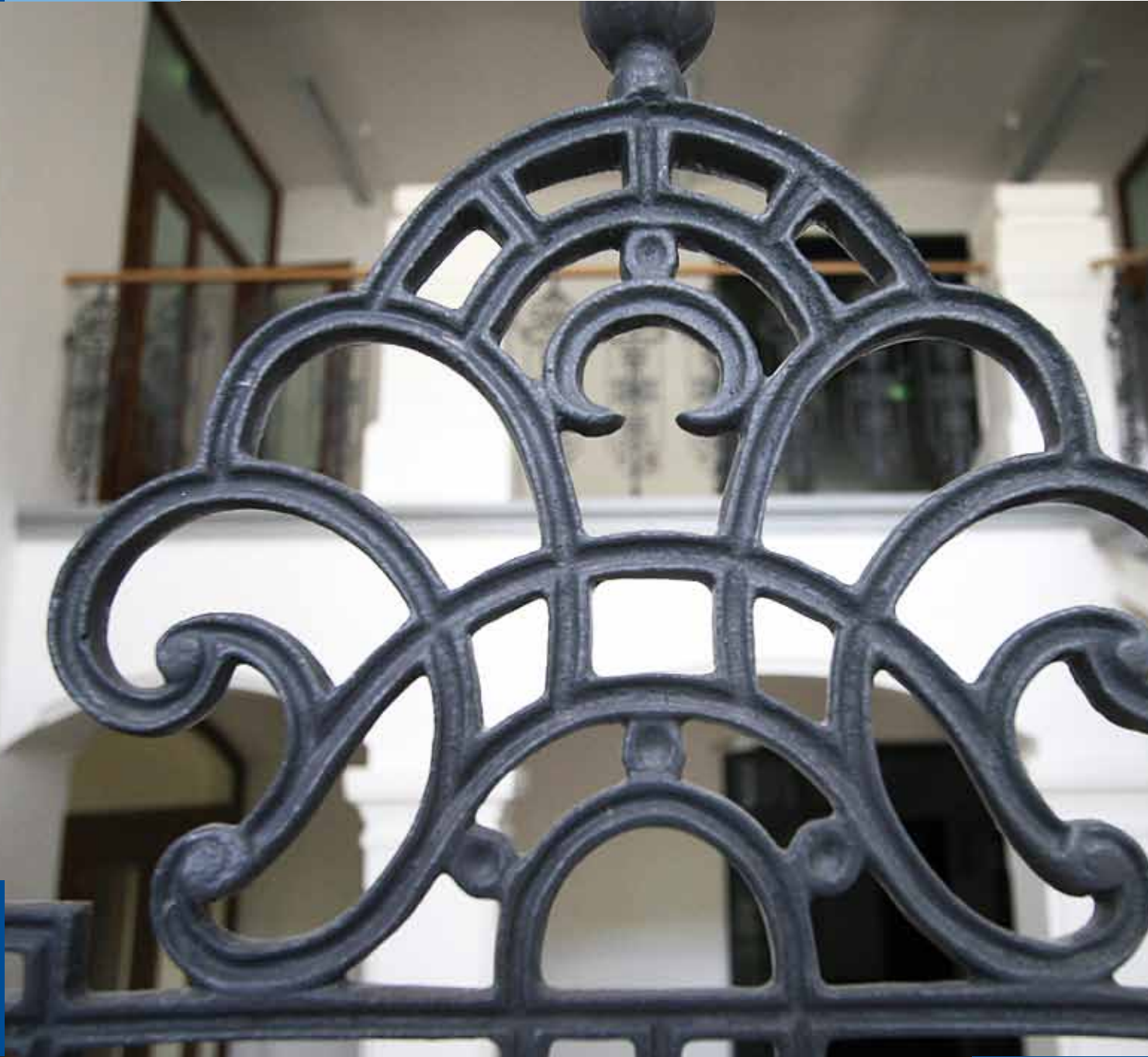
Počet podaných žádostí o informace dle zák. č. 106/1999 Sb.

Oblast	Počet
Hospodářská soutěž	4
Veřejné zakázky	2
Veřejná podpora	4
Významná tržní síla	1
Všeobecné	1
Celkem	12

Počet podaných odvolání a stížností proti rozhodnutím dle zák. č. 106/1999 Sb.: 3

Rozsudky soudu ve vztahu k Úřadu v oblasti poskytování informací: 0

Výsledky řízení o sankcích za nedodržování zákona č. 106/1999 Sb.: nebylo vedeno žádné řízení.

07

VÝZNAMNÉ
UDÁLOSTI
ROKU 2011

Dvacet let ÚOHS

Rok 2011 byl ve znamení dvacátého výročí založení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Český antimonopolní úřad patří v celosvětovém srovnání k soutěžním úřadům s nejrozsáhlejšími kompetencemi. Byl založen 1. července 1991 v tehdejší České a Slovenské Federativní Republice jako ústřední orgán státní správy pro ochranu hospodářské soutěže na území České republiky. Federální úřad tehdy sídlil v Bratislavě a posléze zanikl k 1. lednu 1993 v souvislosti s rozpadem republiky na dva samostatné státy. Od roku 1994 je další kompetencí Úřadu dohled nad zadáváním veřejných zakázek. V roce 2000 přibyla oblast veřejné podpory. Po vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 přešla rozhodovací pravomoc v této oblasti na Evropskou komisi a Úřad se nyní soustředí na monitoring, koordinaci a poradenství v oblasti veřejné podpory. Nejnovější působností ÚOHS je od roku 2010 kontrola zneužití významné tržní síly.

V čele Úřadu stojí předseda, jmenovaný na návrh vlády prezidentem republiky. Prvním předsedou ÚOHS byl v letech 1991–1998 Stanislav Bělehrádek. V období příprav a vstupu České republiky do Evropské unie předsedal Úřadu v letech 1999–2005 Josef Bednář. Martin Pecina byl předsedou v letech 2005–2009 a řídil mimo jiné přípravy Úřadu na předsednictví České republiky v Radě Evropské unie. Současným předsedou ÚOHS je od roku 2009 Petr Rafaj.

Svatomartinská konference 2011 – Dvacet let českého soutěžního práva

Pátá Svatomartinská konference byla vyvrcholením oslav dvacátého výročí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Na třídní konferenci od 29. listopadu do 1. prosince 2011 v Kongresovém centru hotelu Holiday Inn Brno bylo zastoupeno 16 zemí, 15 soutěžních úřadů, z toho šest svými předsedy. Kromě domácích odborníků se konference zúčastnili experti na soutěžní právo z Evropské komise i Soudního dvora Evropské unie.

Konferenci zahájil předseda Úřadu Petr Rafaj. Hosty přivítal rovněž hejtmán Jihomoravského kraje Michal Hašek, ministr pro místní rozvoj Kamil Jankovský, ministerstvo průmyslu a obchodu zastoupil náměstek ministra Bedřich Danda. V rámci slavnostního zahájení vystoupil i profesor soutěžního práva z Univerzity George Washingtona William E. Kovacic z USA, soudce Krajského soudu v Brně David Raus a profesor Josef Bejček z Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

ho soudu v Brně David Raus a profesor Josef Bejček z Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Svatomartinská konference 2011 se v panelových diskusích zabývala aktuálními tématy novinek v hospodářské soutěži, více ekonomickým přístupem k zakázaným dohodám, soukromým prosazováním soutěžního práva, bid riggingem, připravovanou novelizací zákona o veřejných zakázkách a jejich vývojem a směřováním na evropské úrovni, budoucností a předpokládaným vývojem významné tržní síly ve vazbě k soutěžnímu právu, aktuálními trendy a výhledy veřejné podpory.

Workshop americké FTC o ekonomických otázkách v soutěžním právu

Federální obchodní komise Spojených států amerických (Federal Trade Commission – FTC) společně s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže pořádaly ve dnech 7. a 8. června 2011 v Brně 4. výroční workshop o ekonomických otázkách v soutěžním právu, kterého se účastnilo přibližně padesát odborníků na hospodářskou soutěž z Bulharska, České republiky, Estonska, Chorvatska, Kosova, Polska, Rakouska, Rumunska, Slovenska, Slovinska a Srbska.

Dvoudenní program organizoval právník FTC Timothy Hughes a jeho kolega Joel Schrag, jenž v FTC působí jako ekonom. Cílem workshopu bylo poskytnout pracovníkům soutěžních úřadů přehled hlavních mikroekonomických a judikатурních koncepcí, jež by měly být brány v potaz při šetření a rozhodování o soutěžních případech.

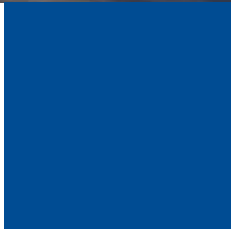
Oba američtí přednášející se postupně věnovali teoretickým a empirickým nástrojům pro posuzování významné tržní síly, ekonomickým aspektům výhradního obchodování a slev na základě tržních podílů, ekonomickým hlediskům vázání zboží a služeb, dohodám o určování cen pro další prodej, posuzování dohod typu joint venture a obchodních sdružení a v neposlední řadě i novinkám v amerických pravidlech pro kontrolu fúzí. Teoretická část byla vždy doplněna případovou studií z praxe FTC.

Jako pozitivní lze vnímat, že Timothy Hughes vyzdvihl obrovský pokrok zemí střední a východní Evropy, kterého dosáhly během posledních let v oblasti ochrany hospodářské soutěže, konkrétně ve využívání více ekonomického přístupu a ochraně spotřebitelů.

Jarní konference o veřejné podpoře

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uspořádal 27. dubna 2011 Jarní konferenci na téma veřejné podpory. Více než stovka účastníků se seznámila s připravovanou úpravou zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě vztahů v oblasti veřejné podpory, která zpřesňuje posouzení podmínek poskytnutí podpory, vymezení dne poskytnutí podpory malého rozsahu a nově ukládá opatření k nápravě. Umožňuje rovněž poskytovateli požádat koordinační orgán o předběžné stanovisko posuzující zamýšlené opatření. Úprava by také měla nově vymezit funkce ÚOHS jako koordinačního orgánu.

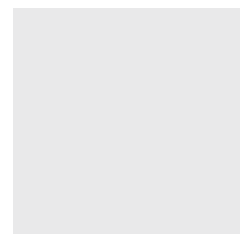
Na konferenci vystoupil předseda ÚOHS Petr Rafaj, I. místopředseda Hynek Brom, ředitel odboru veřejné podpory Milan Bumbálek, zástupci Generálního ředitelství Evropské komise pro hospodářskou soutěž Kristýna Deiberová a Radoš Horáček. Jejich příspěvky se týkaly současného stavu a vývoje práva a politiky veřejných podpor Evropské unie a státní podpory v oblasti železniční dopravy. Ondřej Dostal ze Stálého zastoupení České republiky při Evropské unii se ve své prezentaci zaměřil na spolupráci s Evropskou komisí při řešení případů v oblasti veřejné podpory. Michael Kincl, asistent soudce Nejvyššího soudu, seznámil přítomné s některými aktuálními rozhodnutími Evropské komise v oblasti veřejné podpory a spolu s Ivou Příkopovou z odboru veřejné podpory ÚOHS se v posledním příspěvku věnovali problematice centrálního registru podpor malého rozsahu.

08

AGENDA
2012

Hospodářská soutěž

Jednoznačnou prioritou soutěžního úřadu zůstane i nadále odhalování kartelů, zejména pokud jde o bid rigging. V případech jednostranných praktik i kontroly koncentrací by se měl již plně uplatňovat více ekonomický přístup. Velká pozornost bude rovněž věnována otázkám spravedlivého procesu, neboť právě procesní otázky se v posledních letech staly jádrem soudního přezkumu.

V roce 2012 lze očekávat dokončení rozsáhlého vyšetřování bid rigging v oblasti nakládání s odpady, jakož i první výsledky sektorového šetření v oblasti energetiky, zejména pokud jde o trh hnědého uhlí.

Účinnosti by rovněž měla nabýt novela zákona o ochraně hospodářské soutěže, která legislativně zakotví program leniency, upravený dosud jen oznámením Úřadu, a dále jasně stanoví pravidla pro tak zvané narovnání, tedy postup Úřadu umožňující snížit pokutu účastníkům řízení, kteří akceptují závěr Úřadu, že porušili soutěžní právo a svého protisoutěžního jednání zanechají. Nová právní úprava si vyžádá vydání celého souboru oznámení Úřadu ve vztahu k vedení řízení, nejen nového oznámení o leniency a o narovnání, ale i o ukládání pokut a o alternativním řešení soutěžních problémů, tedy odstranění narušení soutěže tak, aniž by muselo být zahájeno správní řízení, respektive aniž by bylo rozhodnuto o porušení práva. Nová výkladová oznámení Úřad plánuje také v oblasti kontroly koncentrací, zejména Oznámení o výpočtu obratu a Oznámení o konceptu spojení soutěžitelů.

Veřejné zakázky

Aplikace tak zvané velké novely zákona o veřejných zakázkách patří ke stěžejní činnosti v roce 2012. Od 1. 1. 1995, kdy Úřad zajišťuje výkon dohledu nad zadáváním veřejných zakázek, lze napočítat přes 30 novelizací. První zákon upravující tuto oblast byl schválen v roce 1994, následoval zákon č. 40/2004 Sb., který nabyl účinnosti 1. 5. 2004, tedy shodně se vstupem České republiky do Evropské unie. Nyní účinný zákon č. 137/2006 Sb. je v účinnosti od 1. 7. 2006. I když samozřejmě ne vždy šlo o novelizace významné, je zřejmé, že právní prostředí pro úpravu veřejného investování není v České republice dlouhodobě stabilní.

V této situaci zadavatelé, uchazeči o zakázky, ale i samotný Úřad a jeho zaměstnanci netrpělivě očekávají, co přinese další novela, jejíž projednávání v Parlamentu České republiky bylo ukončeno 31. ledna 2012 a která nabývá účinnosti 1. dubna 2012. Očekávání, která jsou spojena právě s touto novelou, jsou velká, neboť zejména ze strany laické veřejnosti je zákon o veřejných zakázkách často vnímán jako základní protikorupční nástroj. Úřad však dlouhodobě zastává názor, že základním účelem zákona o veřejných zakázkách by mělo být vždy především – z pohledu uchazečů o zakázku – zajištění férové hospodářské soutěže při přidělování veřejných zakázek a – z pohledu zadavatelů – vytvoření funkčního, jednoduchého a transparentního právního prostředí pro výběr nejhodnější nabídky.

Zmíněná novela zákona přinese zejména kvůli významnému snížení dolních finančních limitů pro podlimitní veřejné zakázky (ze šesti, respektive dvou milionů korun na tři, respektive jeden milion korun) i další enormní nárůst činnosti pro Úřad. Organizační zvládnutí dalšího rozšíření agendy v situaci, kdy se Úřad v roce 2011 musel vypořádat co do počtu s historicky nejvyšším počtem přijatých návrhů a podnětů

k zahájení řízení, je pro Úřad obrovskou výzvou. V návaznosti na projednávání této novely v legislativním procesu tak Úřad usiloval o vytvoření odpovídajících materiálních podmínek pro efektivní výkon nové agendy dohledu nad zadáváním veřejných zakázek v České republice. Úřad bude muset ve velmi krátkém čase zejména zajistit nábor nových kvalitních, kvalifikovaných a odpovědných zaměstnanců, zajistit jejich proškolení a začlenit je do organizační struktury tak, aby byli schopni řádně aplikovat zákon o veřejných zakázkách. Kvůli zvýšení počtu zaměstnanců bude rozšířeno i sídlo Úřadu, když na Úřad byla bezúplatně převedena budova Vojenské ubytovací správy, která je v přímém sousedství stávajícího sídla Úřadu. Tato budova bude dle finančních možností Úřadu průběžně po etapách rekonstruována.

Vedle dynamického vývoje vnitrostátního práva bude muset Úřad v roce 2012 aktivně reagovat i na aktivity a kroky Evropské komise. Reforma legislativy v oblasti veřejných zakázek na úrovni Evropské unie je totiž jedním z 12 prioritních opatření uvedených v Aktu o jednotném trhu, který byl schválen v dubnu 2011. Komise proto zpracovala návrh modernizačního balíčku legislativního rámce zadávání veřejných zakázek tak, aby se dospělo k vyvážené politice, jež podporuje poptávku po zboží a službách šetrných k životnímu prostředí a které jsou sociálně odpovědné a inovativní. Dle Evropské komise by také měly být zadavatelům vytvořeny jednodušší a pružnější postupy pro zadávání a pro malé a střední podnikání by měl být zajištěn snadnější přístup k veřejným zakázkám. Strategické využívání veřejných zakázek k ovlivňování jiných politik je přístup, se kterým zřejmě bude třeba v budoucnosti počítat.

V prvním pololetí roku 2012 se tak zástupci Úřadu budou účastnit jednání Evropské komise nad jejími legislativními návrhy.

Významná tržní síla

Součástí agendy roku 2012 je dokončení stávajících správních řízení a vyhodnocení sektorových šetření započatých v roce 2010 a 2011. Dalším stanoveným cílem je též zvážení zahájení dalších správních řízení na základě podnětů přijatých na odboru významné tržní síly.

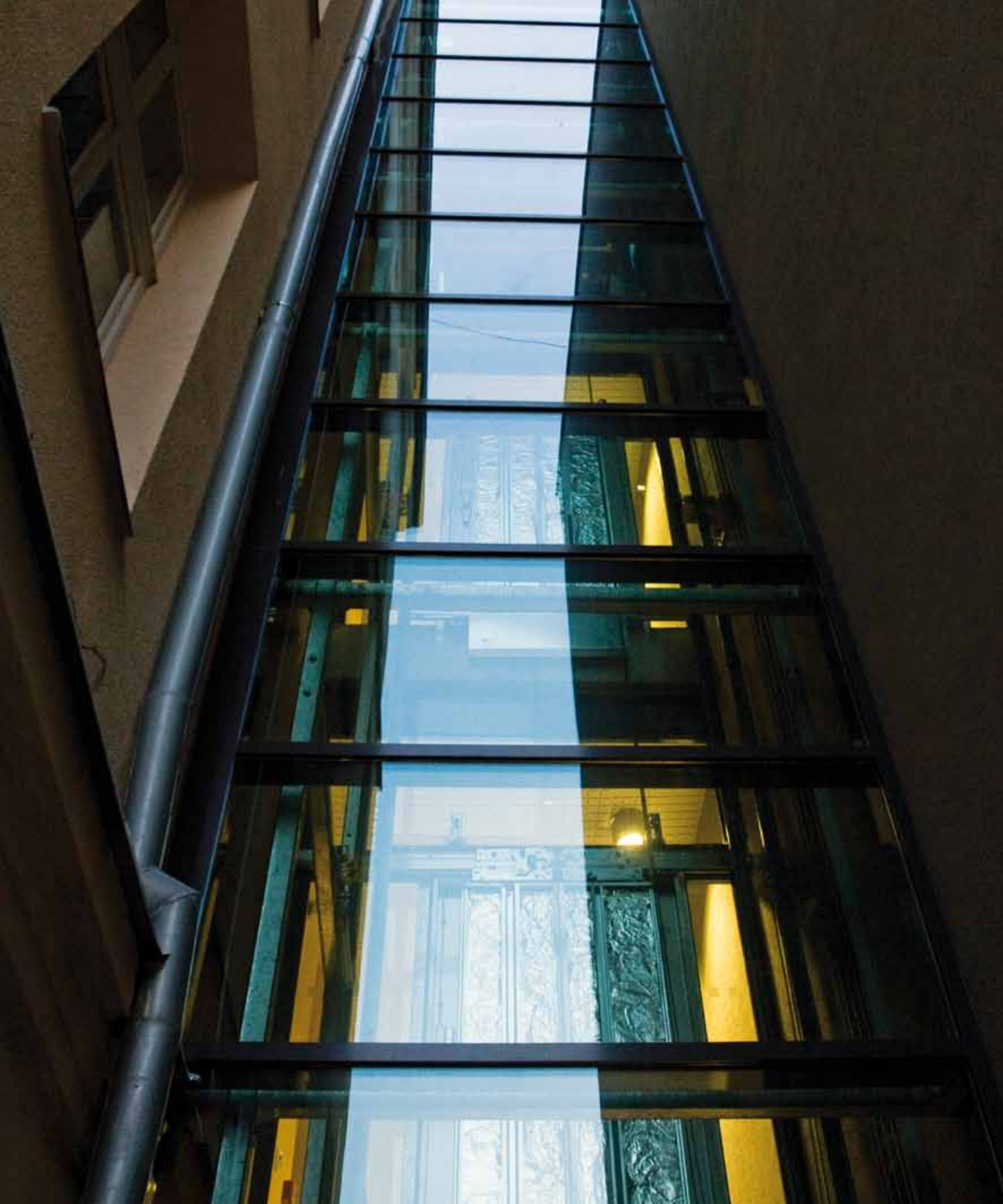
Veřejná podpora

V souvislosti s ukončením platnosti řady unijních předpisů v oblasti veřejné podpory k 31. 12. 2013 se v roce 2012 očekává nárůst aktivit souvisejících s přípravou nových pravidel. Plánována je například revize Pokynů Společenství k použití pravidel státní podpory ve vztahu k rychlému zavádění širokopásmových sítí, revize Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o některých právních aspektech týkajících se filmových a ostatních audiovizuálních děl (Sdělení o filmu) a pravidel na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích. Konzultace k novému znění Pokynů k regionální podpoře na období 2007–2013 a Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací byly zahájeny již v roce 2011. V roce 2012 budou tyto konzultace pokračovat a očekává se předložení konkrétních návrhů změn a jejich projednání na poradních výborech členských států Evropské unie v Bruselu. Nově bude upravena oblast obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů po roce 2012.

Další očekávanou změnou je zejména úprava zmocňovacího nařízení Rady (ES) č. 994/98, o použití článků 92 a 93 Smlouvy o založení Evropského společenství na určité kategorie horizontální státní podpory, které umožní rozšířit v roce 2013 oblast působnosti obecného nařízení o blokových výjimkách (nařízení Komise č. 800/2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem).

Na všech výše uvedených plánovaných legislativních změnách se bude Česká republika podílet prostřednictvím Úřadu, a to jak formou zasílání připomínek k navrhovaným změnám, tak i účastí na pracovních skupinách a jednáních Evropské komise a členských států, na kterých budou návrhy nového znění pravidel projednávány.

V souvislosti s povinností předkládat výroční zprávy o všech existujících režimech podpory budou od roku 2012 všechny členské státy tyto zprávy předkládat Evropské komisi prostřednictvím nové webové aplikace SARI (State Aid Reporting Interactive). SARI tak nahrazuje dosavadní způsob předkládání výročních zpráv uskutečňovaný prostřednictvím tabulek předvyplněných Evropskou komisí a zasílaných členským státům.

ÚŘAD
PRO OCHRANU
HOSPODÁŘSKÉ
SOUTĚŽE